



List Saveza lovačkih društava Tuzlanskog kantona

Lovac

Broj 65

Tuzla, mart/ožujak 2015.

Cijena 1,00 KM

Teme broja:

Uloga lovca u zaštiti prirode

MEĐUNARODNI DANI BORBE ZA SPAS ZEMLJE

Planeta bi bila sretna i zahvalna da svi segmenti društva, kao što to čine lovci svakodnevnim akcijama, rade na zaštiti šuma, voda i očuvanju biološke raznolikosti



Lovac

List Saveza lovačkih društava
Tuzlanskog kantona

Izlazi tromjesečno

Izdavač:

Predsjedništvo Saveza lovačkih društava
Tuzlanskog kantona

Za izdavača:

Rasim Omerović,
predsjednik Predsjedništva SLD TK

Redakcija lista "Lovac":

Enver Kurtić (Kalesija),
Zvonko Gusković (Tuzla),
Šerif Bečić (Banovići),
Hasan Muratović (Živinice),
Hazim Smajlović (Sapna),
Muris Mujedinović (Srebrenik)
Sead Mehulić (Gradačac),
Hajrudin Imširović (Teočak),
Isajbeg Vejzović (Kladanj),
Džemal Jukan (Gračanica),
Mujo Softić (Lukavac),
Sulejman Hadžić (Doboj-Istok) i
Hazim Mujkić (Čelić).

Glavni i odgovorni urednik:

Radim Omerović, dipl. ing. šumarstva

Zamjenik glavnog i odgovornog urednika:

Zehrudin Mustafić, profesor

Urednik i lektor:

Prof. Mirzet Ibrišimović

Stručni saradnik:

Jasmin Bećirović, profesor

Fotoliti:

B Concept Sarajevo

Priprema i štampa:

"Mikroštampa" Tuzla

Za štampariju:

Šaban Cipurković

Adresa redakcije "Lovac"

Tuzla, Džindić mahala 13.

Tel./fax: 035/258-004

Web site: www.lovactk.com

E-mail: info@lovactk.com

Račun kod Tuzlanske banke d.d. Tuzla
132-100-03092192-27

*Na osnovu mišljenja Ministarstva
za obrazovanje, nauku, kulturu, sport
i informisanje Vlade TK broj
10/1-452-25-2/98 od 28. 08. 1998. god.,
list „Lovac“ oslobođen je dijela
poreza na promet*

Lovačko društvo „Tuplica“ Živinice

Druženje u njedrima Konjuha

Oduvijek je lov na divlju svinju privlačio posebnu pažnju lovaca. Tako je bilo i ove godine na otvorenju lova u Visći. Ovo je bila prilika da se na obroncima Konjuha okupi staro društvo, prijatelji, poznanici. Okupljanje lovaca je počelo u ranu zoru kod jezera Džuvelika. Lavež lovačkih pasa je grebao maglu koja se uzdizala iz tople jezerske vode, šireći se po okolnim brdima. Samo su se vrhovi



najvećih borova grijali na jutarnjem suncu. Magla je stegla sve. Ubrzo smo se popeli na vrh kose, odakle je počelo raspoređivanje na čeke. I hajkači su zauzimali položaj, nastojeći što bolje zaokružiti teren. Divlje svinje nismo našli ali bez obzira na to svi smo uživali u njedrima Konjuha, u prekrasnom danu i druženju uz vatru i nezaobilazne lovačke priče.



Na fotografiji su: Hajrulahović Rasim (počasni član), Okačić Alen, Đerzić Mujo, Taletović Esed, Smajlović Kasim, Svrakić Mevludin, Mazić Mersudin, Brkić Samir, Đerzić Asmir, Hodžić Kasim, Brkić Ismet, Mevdo Legenda, Fočić Nedžad i ostali.

Tekst i fotografije:
Amir Hajrulahović Čado

Prva sjednica Upravnog odbora SLD TK

Izmjene i dopune Zakona o lovstvu; Informacija o akciji postvakcionalnog monitoringa bjesnila kod lisica; Odluka o priznanjima i odlikovanjima

Od kako je u septembru prošle godine Skupština SLD TK usvojila Odluku o izmjenama i dopunama Statuta SLD TK prema kojoj je Predsjedništvo SLD TK preimenovano u Upravni odbor, 16. januara 2015. godine je održana prva sjednica Upravnog odbora SLD TK, na kojoj su članovi Upravnog odbora, kao centralnu tačku dnevnog reda, razmatrali izmjene i dopune Zakona o lovstvu. U skladu s Pravilnikom o priznanjima i odlikovanjima za rad na unapređenju lovstva u Tuzlanskom kantonu, u svrhu zasluga i u cilju stimuliranja razvoja i afirmacije lovstva i drugih aktivnosti koje su od općeg interesa za lovstvo, na prijedlog članica Saveza i Komisije za priznanja i odlikovanja, Upravni odbor je donio Odluku da se u okviru Lovačkog društva LD „Svatovac“ Lukavac dodijele lovačka priznanja i odlikovanja:



LD „SVATOVAC“ LUKAVAC

Lovačka bronzana značka:

Bleković Almir, Aljukić Sead, Kurahović Mirsad, Softić Samir, Hodžić Sead, Nikić Savo i Petković Goran.

Lovačka srebrna značka:

Džibrčić Emin, Hodžić Zuhdija, Arnaut Damir, Garagić Jasmin, Štilić Jasmin, Hankić Mirsad, Mandalinić Dragan, Pejić Perica, Ivanović Zoran, Lukavčkić Zehrudin, Dugonjić Ismet i Hanić Enver.

Lovačka zlatna značka:

Bikodušić Jusuf, Imamović Enes, Smajić Ahmo, Softić Alen, Bečić Ismet, Halilović Osman, Kišić Jasmin, Kuduzović Ismet, Nukić Senaid, Kasumović Ibrahim, Murgić Azem, Fajić Denijal, Djedović Derviš, Bajrić Elmir, Ibrić Mulaga, Salibašić Džemo, Osmanović Osman, Selimović Dževad, Trafela Andrej, Saletović Čazim, Semic Kasim, Karić Agan, Karić Alija, Hanić Suad i Kadribašić Šemso.

Diploma počasnog člana:

Blažević Ibrahim, Vehabović Ibarhim, Tokanović Mensudin, Čeliković Džemil, Bečić Began, Softić Ismet, Šehović Mevludin, Krezović Husein, Mujić Mirsad, Imamović Nermin, Mujagić Zijad, Bektić Fahrudin, Delimanović Šaban, Fajić Šerif, Nedić Branislav i Garagić Mustafa.

Jasmin Bećirović
sekretar SLD TK

ZABRANA LOVA s ciljem da se ubrzaju koncesije na lovišta

Na drugoj, vanrednoj sjednici Upravnog odbora Saveza lovačkih organizacija TK razmatrano je Rješenje o zabrani lova federalnog glavnog inspektora za šumarstvo i lovstvo, čiji je cilj što hitnije pokretanje procedure dodjele lovišta na gazdovanje. S obzirom da je u oktobru prošle godine stupio na snagu Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o lovstvu („Sl. novine FBiH“, broj 81/14.) u kojem je propisana mogućnost da se sportsko-privredna lovišta mogu dodijeliti u zakup putem javnog poziva, a pravo učešća na javnom pozivu imaju lovačka udruženja, SLD TK, u ime svojih članica, zahtjeva da se ubrzaju koncesije na lovišta kako bi se stvorile pretpostavke za izradu dugoročnih planova gazdovanja lovištima (lovno-privredna osnova) i kako bi se unaprijedilo lovno gazdovanje i lovstvo na području Tuzlanskog kantona. U cilju brže dodjele lovišta na gazdovanje, SLD TK nudi svesrdnu stručnu pomoć i saradnju, uzimajući to pravo sebi u ime uvažavanja iskustva lovačkih udruženja u gazdovanju lovištima radi zadovoljenja širih općekorisnih - socioloških funkcija lovišta, kroz održavanje lovišta, prehranjivanje divljači, čuvanje eko sredine, pošumljavanje, izgradnju infrastrukture lovno-uzgojnih i lovno-tehničkih objekata u lovištu. Lovačka društva, uz činjenicu da paze na zakonit i sportski lov, predstavljaju okosnicu zaštite prirode i prirodnih staništa divljači, kao i razvoja lovnog turizma.

Upravni odbor SLD TK će donijeti smjernice o aktivnostima za vrijeme zabrane lova, instituirati na blagovremenosti redovnih i sveobuhvatnih aktivnosti na afirmaciji lovstva, zaštite divljači i očuvanja njihovog staništa, izgradnji i popravci lovne infrastrukture, s naglaskom na proljetno prebrojavanje divljači kako bi se dobilo mjerodavno brojno stanje divljači po vrstama, polnoj, starosnoj i trofejnoj strukturi u lovištima.

Jasmin Bećirović
sekretar SLD TK

O B A V I J E S T

U organizaciji BKS-KINOLOŠKI SAVEZ U BiH i uz pomoć regionalnih kinoloških klubova, tokom 2015. godine, u nekoliko gradova Bosne i Hercegovine, održat će se državne (CAC BiH) i međunarodne (CACIB) izložbe pasa svih pasmina. Pozivaju se lovci, kinolozi, odgajivači i ljubitelji pasa da u što većem broju uzmu učešća i blagovremeno prijave svoje lovačke pomoćnike i ljubimce. Cijena prijave u prvom roku je 20 KM, u drugom 30 KM i u četvrtom (na dan izložbe) 45 KM. Raspored: TUZLA (CAC), 19. april; SREBRENİK (CAC), 10. maj; SARAJEVO (CAC), 18. – 20. juli; SARAJEVO (CACIB), 19. – 20. juli; GRADACAC (CAC i CACIB), 4. oktobar.

Mirko Lamešić, predsjednik KK „Gonič“
Kontakt telefon: 061 193 044

NEKE AKTIVNOSTI LOVAČKOG DRUŠTVA „ZELEMBOJ“ BANOVIĆI

Akcija pošumljavanja

Predsjedništvo LD „Zelemboj“ Banovići je organizovalo i, uz pomoć lovaca iz svih svojih sekcija, realizovalo akciju pošumljavanja sa šumskim voćkavicama oko lovačkog doma na Zelemboju. Ujedno je sprovedena i akcija čišćenja i uređenja oko lovačkog doma. Preko 40 vrijednih lovca je zasadilo više od 200 raznih sadnica oko doma, a ostavili su i sadnice za pošumljavanje goleti na Zelemboju, što članovi LD „Zelemboj“ čine svake godine i predstavlja svojevstan doprinos zaštiti šuma. Prilikom ovih akcija lovci su obišli omladene sadnice koje je zasadio rahmetli Bijelić Redžo, lovac iz LS „Brezovača“. Bila je to prilika da se još jednom prisjete dragog kolege čija je iznenadna smrt rastužila sve u Društvu jer je bio jedan od najvrjednijih i uzornijih među lovcima LD „Zelemboj“.

Treći uspjeh Sekcije „Tulovići-Treštenica“



Odstrjel vepa vrijednih lovaca LS „Tulovići-Treštenica“ na terenu Prijedor predstavlja već treći uspjeh ove Sekcije u lovu na crnu divljač. Lov se vršio pogonom i sa lovnim psima obučenim za lov divljih svinja, što se pokazala kao odlična organizatorska

zamisao. Kerovi su, nakon dužeg laveža, natjerali većeg vepa pravo na zasjedu Bošnjaković Dževada, koji je bio spreman i priseban i već prvim pucnjem iz karabina oborio vepa. Druženje se nastavilo uz lovački ručak, dosjetke i harmoniku iskusnog lovca Modrić Saje. Prijedor je odzvanjao zvucima sevdalinke.

Dvostruki strijelac – Rizvić Emir

Na najljepšem terenu Velike Ribnice – Rizvanski jelik, lovna grupa Sekcije „Repnik“ bila je uspješna u lovu na crnu divljač. Veći dio dana je upučivao na jalov ulov, ali kada su hajkači pokrenuli vepa sa krdom divljih svinja sve se promijenilo. Sretni i vješti strijelac je bio Rizvić Emir. Uspio je odstrjeliti vepa kapitalca i veće nazime. Nakon odstrjela, veseli i vrijedni lovci su se okupili na strelištu ispod Rizvanskog jelika, nastavili obrađivati ulovljenu divljač i družiti se do večeri, uz vatru i lovačke pošalice i priče.

Mujo Mehikić



Lovačko društvo „Spreča“ Kalesija

GRUPA ULOVILA VEPRA OD 150 KILA

Grupa lovaca LS „Goornja Spreča“-LD „Spreča“ Kalesija, u lovištu Jelobrski lug, nakon opsežnih priprema zarad sigurnosti lova i raspoređivanja po čekama, odstrijelili su vepa teškog 150 kilograma. Hajkači su bili Hakalić Zuhdija, Bećirović Sakib i Smajkanović Ramiz. Uočili su trag divlje svinje nakon čega su ubrzo Zuhdijini kerovi pronašli vepa. Spretni i sretni strijelac je bio Bećirović Sakib iz Jelova Brda.

Jasmin Bećirović



Neke aktivnosti Lovačkog društva „Spreča“ Kalesija

Zajednički lov na divlju svinju



Početkom januara, u lovištu Brezovače Kiseljak, na obroncima Majevice, LD „Spreča“ Kalesija je organizovalo zajednički lov na divlju svinju, a cilj je bio okupljanje svih članova Društva, naročito iz razloga druženja sa lovcima koji su pristigli iz dijaspore za novogodišnje praznike. Gosti su bili lovci iz ostalih društava Saveza lovačkih društava Tuzlanskog kantona. Uspješan organizator je bio glavni lovovođa Valjevac Samir, koji je izvršio opsežne pripreme zajedno sa lovočuvarima i drugim aktivistima Društva. Ni obilna kiša tog dana nije spriječila da se u zajednički lov odazove preko 200 članova Društva i gostiju. Lov je protekao izuzetno dobro, uz maksimalno poštovanje lovne etike i pravila lova radi sigurnosti učesnika. Vepar je odstrijeljen u rejonu Ilića kose, a sretni i spretan strijelac je bio Barčić Nevzet, član Sekcije „Rainci“, koji će ovaj zajednički lov dugo pamtit i jer mu je ovo prvi ulov vepra. Član je Društva desetak godina, a baš u zajedničkom lovu mu se posrećilo da ga odstrijeli i to kapitalni primjerak, težak oko 130 kg. Da bi sve proteklo u najboljem redu, pobrinuo se i Delić Halid, predsjednik Sekcije „Tojšići“, koji je kao vrstan kuhar pripremio srneći gulaš za sve učesnike zajedničkog lova. Nakon završetka lova zajedničko druženje je nastavljeno uz dobro jelo i piće sve do u mrak.

Jajićani ulovili tri vepra

Kao i prethodnih godina i ova lovna sezona je za Jajićke lovce iz LS „Kalesija“ bila veoma uspješna. Okupili su se svi lovci, domaći i dijaspora, te organizovano izašli u lov na divlju svinju. Obronci Majevice, a pogotovo dio lovišta u kojem Jajićani love, bogat je crnom divljači. Razlog tome su, između ostalog, aktivnosti ovih lovaca na iznošenju hrane i čuvanju fonda divljači tokom cijele godine. Jajićani su napravili nekoliko kombinovanih hranilišta za divljač i ostalih lovno-uzgojnih i lovno-tehničkih objekata potrebnih za uspješan i ugodan lov, kao i da bi idealni uslovi staništa donekle spriječili migraciju divljači. Drugog januara su ugostili lovce Zahirović Elvise iz Orašja, Nišandžić Kristijana i Nišandžić Gorana iz Dragunje, koji se često druže sa lovcima iz Jajića, pa su organizovano, u većoj grupi, izašli u lovište. Tog dana im se i posrećilo. Raspored su napravili stariji i iskusni lovci, u hajku određeni mlađi, a onda se Majevicom čula dobro poznata i draga „melodija“ goniča - divljač je pokrenuta. Nedugo potom se prolomio i prasak pušaka. Bećirbašić Emsadu, koji je bio na čeki Miltakovac, prišao je vepar od blizu 200 kg. Jednim hicem je zaustavio crnu grdosiju. Odstrijeljena su još dva vepra, a vješti strijelci su bili Selmanović Bego i Selmanović Osman, koji su u svojoj lovačkoj karijeri imali dosta dobrih ulova svih vrsta divljači. Nakon lova je organizovano izvlačenje divljači na zbornom mjesto kod lovačke kuće u Jajićima, gdje su se skupili svi učesnici

lova. Otpočelo se sa šalama, vicevima, fotografisanjem ... Emsadu su svi čestitali na odstrelu kapitalca, a naravno i Begi i Osmanu. Nezaobilazne šale Alije Jaze su uveličale ovaj uzbudljiv i nezaboravan lovački doživljaj.



Iz jedne kuće pet lovaca

Da su i lovački geni u neku ruku nasljedni dokazuje primjer lovaca iz Jajića. Hakija Selmanović, počasni član LD „Spreča“ Kalesija od 1998., postao je lovac davne 1979. godine, a merak lovovanja je naslijedio od svojih predaka. Ima tri sina koji su također krenuli očevim lovačkim stopama i postali članovi Društva. Sin Hajrudin je član od 1995., Jusuf od 1999., Osman od 2005., a dvanaestogodišnji unuk Armin (Hajrudinov sin), poletarac Društva, pomažući je član od 2014. godine. Od bliže rodbine Selmanovića još je osam aktivnih lovaca. Uzorna i tradicionalno lovačka porodica Selmanović Hakije je poznata po posebnoj ljubavi prema prirodi i lovu, kao i velikom trudu i doprinosu na unapređenju lova. Tokom cijelog lovačkog staža Hakija i njegovi sinovi aktivno rade na izgradnji lovno-tehničkih i lovno-uzgojnih objekata, od izgradnje lovačkih kuća, nastrešnica, koliba do pravljenja stolova i slično. Pomažu pri gradnji lovnih objekata i u drugim sekcijama i društvima. Učestvuju u nabavci, puštanju i čuvanju fazanske i druge divljači. Pomažu divljači da prezimi kroz prihranjivanje, i to dajući veće količine hrane koju su sami proizveli, kao i u drugim aktivnostima oko očuvanja fonda svih vrsta divljači. Kao uzorni lovci svoje obaveze prema Društvu redovno ispunjavaju, a zbog izuzetnih zasluga u cilju stimuliranja razvoja i afirmacije lova i drugih aktivnosti koje su od općeg interesa za lovstvo, nagrađivani su priznanjima i odlikovanjima. Svojim primjerom motivišu i ostale članove LD „Spreča“, a najveća je sreća, kako kaže Hakija, što je unuk Armin krenuo očevim i djedovim stopama pa je kao poletarac redovan učesnik svih lovačkih akcija.

Ahmet Beširović
Sekretar LD „Spreča“ Kalesija



Neke aktivnosti Lovačkog društva „Tuzla“ Tuzla



Piše: Selver Pirić

Zimska prihrana divljači

U kontekstu čimbenice da divljač puno lakše podnosi hladnoću nego glad, zimska prihrana divljači predstavlja najznačajniju aktivnost lovaca u posljednjem godišnjem dobu. Stoga je ona ne samo zakonska nego i etička obaveza. Kako svi izvještaji Stručne službe LD „Tuzla“ pokazuju da su vremen-

ske nepravilne u prethodnoj godini znatno uticale na smanjenje količina prirodne hrane u lovištu Majevice (žir, divlje voće, razni usjevi itd.), Komisija za unapređenje lovstva je donijela preporuku o stalnoj prihrani divljači u zimskom periodu. Da bi ova aktivnost bila maksimalno uspješna, lovci na terenu su izvršili obilazak svih hranilišta, pojilišta i solila te otklonili sva oštećenja nastala na njima u toku godine. Izvršena je nabavka pet automatskih hranilica za prihranu divljači čime se broj ovih izuzetno efikasnih hranilica popeo na 10, te 5000 kg kukuruza u zrnju koji će biti iznesen u lovište putem hranilica. U lovište je izneseno i 3500 kg kamene soli te 5000 kg kukuruza u klipju, koji je raspoređen u već postojeća hranilišta a poslužit će za prihranu crne, srnce i fazanske divljači u toku zime. Na fotografiji su, tokom zajedničke akcije prihrane, lovci iz sekcija „Gornja Tuzla“, „Šićki Brod“, „Solina“, „Križani“ na terenu Bojiška ravan.



Lov divlje svinje

Nakon jednogodišnje pauze LD „Tuzla“ je nastavilo sa lovom divlje svinje. Po preporuci Komisije za unapređenje lovstva, lov je organizovan u tri grupe na tri različita lovna terena. Prva lovna grupa je lovila na terenu Stare Majevice do Kapljeva, a lovovođa je bio Nikić Anto. Druga grupa je lovila je na potezu od Kapljeva preko Modrašnice do puta za Lopare, a organizator je bio Arapović Jusuf. Treća grupa je izašla na teren od Valovca do Kolimera, a lovovođa je bio Šljivjić Mirza. Veliki doprinos organizaciji lova su dali lovočuvari Mehanović Džafer i Sinanović Amir, te upravnik lovišta Kovačević Nikola. Učešće u lovu je uzelo oko stotinu lovaca, koji su mogli da biraju u kojoj grupi žele da love. Lovio se isključivo vepar i nazime dok je odstrjel ženki bio zabranjen. Najviše uspjeha je imala druga grupa (na fotografiji) čiji su lovci odstrijelili trofejnog vepra, težine oko 160 kg. Ponosni strijelac bio je Husejnović Halil zv. Žučo, sin starog lovca Hasana. Ovakav način organizacije lova se pokazao veoma uspješnim i bezbjednim. Sam čin odstrjela bio u drugom planu, dok je, s obzirom na veliki broj učesnika u lovu, ipak najvažnije bilo nadaleko poznato lovačko druženje uz pjesmu i lovačke priče.

Nove prostorije LS „Brčanska Malta“

Dugo vremena LD „Tuzla“ radi na što boljem povezivanju svojih sekcija sa lokalnom zajednicom. Primjeri dobre saradnje se ogledaju u gostovanju lovaca u školama, proslavama datuma vezanih za mjesne zajednice, kao i pružanje pomoći građanstvu tokom posljednjih vremenskih nepogoda. Jedna od takvih sekcija je i LS „Brčanska Malta“ koja dugo vremena ima problema u iznalaženju prostorija za svoj rad. Obratili su se MZ „Grabovica“ i riješili problem. Kako ističe Šljivjić Mirza, predsjednik LS „B. Malta“, Savjet MZ „Grabovica“ dodijelio im je prostor jedne učionice i čajne kuhinje u obližnjoj OŠ „Grabovica“. Lovci su se odmah dali na posao i novi prostor renovirali vlastitim sredstvima. Nedavno je u novim prostorijama održan prvi radni sastanak organa LD „Tuzla“, kojem je domaćin bila LS „B. Malta“, prili-



kom čega je u ime domaćina prostorije svečano otvorio i pustio u rad Šljivić Mehmedalija, jedan od najstarijih lovaca u Sekciji. Treba istaći da su lovci dobivene prostorije odmah stavili na raspolaganje i drugim udruženjima s područja Mjesne zajednice i šire kao što su udruženje žena, izviđači, ribari, planinari.



Vrijedna donacija Fazanerije „Posavina“

Dio Posavine smješten između Save, Bosne i brežuljaka Vučijaka, u narodu oduvijek poznat kao raj za lov i ribolov, prostor je u kojem fazanska divljač ima izuzetno dugu i uspješnu tradiciju. Stoga, nije čudo, što se u naselju Posavska Mahala (općina Odžak) razvila Fazanerija „Posavina“, već poznata u BiH i regionu po uspješnom uzgoj fazanske divljači. S obzirom da LD „Tuzla“ dugo vrši unos fazanske divljači u svoja lovišta upravo iz ove Fazanerije, menadžment „Posavine“ je odlučio da lovcima Tuzle uruči izuzetno vrijednu donaciju u vidu 50 jedinki fazana. Vrijednost donacije je utoliko veća što se radi o mužjacima čija je populacija u ovoj lovnoj sezoni znatno smanjena usljed velikog broja odstrjela. Zbog toga je stručna služba Društva izvršila puštanje ovih fazana upravo na onim terenima na kojima je odstrjel bio najveći, kako bi se matični fond na tim prostorima što lakše oporavio u proljeće i sezonu parenja.



Zlatanove donacije

Bez obzira što po godinama lovačkog staža Josipović Zlatan zv. Zlaja, član LS „Brčanska Malta“, spada u mlade lovce, za kratko vrijeme je kod kolega stekao ugled, prije svega ispunjavajući zadatke vezane za razvoj lovstva. Odrastajući uz lovce na padinama Majevice postao je poštovalac prirode, zaljubljenik lova, divljači i lovačkog druženja. Kako je protekla lovna godina bila izuzetno teška za razvoj i opstanak divljači, prije svega radi vremenskih nepogoda, što se najviše odrazilo na fond zečije divljači u lovištu, Zlaja je odlučio da LD „TUZLA“ donira deset divljih zečeva. Odrasli zečevi, starosti oko dvije godine, krajem februara su pušteni na terene pogodne za opstanak ove divljači. Puštanje su izvršili lovci LS „Brčanska Malta“, među kojima je bio i Zlatan. Tom prilikom je ponovo prijatno iznenadio svoje prijatelje, tako što je i predsjedniku Sekcije Šljivić Mirzi uručio donaciju za izgradnju visoke čeke. Svim lovcima koji će u predstojećoj lovnoj sezoni na srndača koristiti ovu čeku Zlaja je poželio DOBAR POGLED.



Lovačko društvo „Tuzla“ Tuzla

Lov na lisicu



Lovačka grupa „Dobrnja“ se može pohvaliti sa najvećim brojem ulovljenih lisica u LS „Dobrnja-Mramor“ u protekloj lovnoj sezoni. Ipak, posljednji dan lova nije bio toliko uspješan, ali su ga članovi Grupe iskoristili za lijepo druženje, prisjećanje na izvrsne utiske iz uspješnog lovanja i dogovor za naredne aktivnosti u pogledu prihrane plemenite divljači i čišćenja terena od štetočina. Na fotografiji su, pored svoje lovačke kuće KIK, zajedno sa svojim kerovima, članovi Grupe: Mirnes, Ibrahim, Asim, Emir, Alaga, Mirzet, Miralem, Jasmin i Fazlaga, a fotografisao je Husnija.

Husnija Kišić

Lovačko društvo „Sokolina“ Kladanj

U akciji prihrane divljači



Lovci Sekcije „Starić“-LD „Sokolina“ Kladanj, odstrijelili su sedam divljih svinja, ali je posljednji lovni dan iskorišten za prihranu divljači jer su obilne snježne padavine, niske temperature i visok snijeg ugrozili opstanak i zdravlje divljači, pogotovo srneće. Uspjeli su iznijeti oko 250 kg sijena i oko 50 kg žita čak i u najudaljenije dijelove lovišta, kao što je Gučina-Sokolina, gdje nadmorska visina dostiže i do 1300 m, a snijeg i do 1 m visine, što u velikoj mjeri smanjuje radijus kretanja divljači u pronalaženju oskudne hrane. U akciji prihrane su učestvovali i najmlađi lovci, poput Salihović Emine, mlađi pripravnik i unuka rahmetli Salihović Hariza, predsjednika Društva.

Lovočvar
Muhamed Hasanović

Lovačko društvo „Svatovac“ Lukavac

Patke na Spreči!

Da je na Spreči ljepše vidjeti i loviti patke a ne otpatke zorno pokazuje grupa lovaca Lovačke sekcije „Gnojnica“ i njihovi gosti, kolege iz LD „Majevisa“ Srebrenik, koji su u početkom februara imali uspješan lovni dan i ugodno druženje, što se može vidjeti i na fotografijama na kojima su: Softić Ismet (vođa grupe), Softić Izet Amigo, Sejdinović Enes, Kurahović Aldin, Mušić Nihad, Bečić Vehid, Osmić Admir, Zahirović Miralem, Fazlić Nedžad, Delić Huso, Vehabović Selmir i Plavšić Vahidin.

Admir Osmić



Lovačko društvo „Srndać“ Gračanica **Lovačko veče**

Tradicionalno lovačko veče LD „Srndać“ Gračanica ove godine je održano u SRCB „Nasko“ u Donjoj Orahovici uz učešće oko 400 članova Društva i 85 gostiju iz drugih društava Saveza LD TK. Lovačkom druženju su prisustvovali predsjednici i predstavnici lovačkih društava iz Tuzle, Kladnja, Srebrenika, Kalesije, Lukavca i Doboja, kao i 15 gostiju iz bratimljenog Udruženja lovaca „Fazan Bajša“ Bačka Topola. Druženje je proteklo u veseloj atmosferi uz bogat kulturno-zabavni program. Lovačko veče je bila i prigoda da Džemal Jukan, predsjednik LD „Srndać“ i članovi Predsjedništva društva, zaslužnim lovcima i gostima dodijele lovačka priznanja i odlikovanja u svrhu zasluga i u cilju stimuliranja razvoja i afirmacije lovstva i drugih aktivnosti koje su od općeg interesa za lovstvo:

Lovačka zahvalnica: Kapetančić Dževad, Kapetančić Fuad, Džambo Muhamed i Spahić Amer (LS „Pribava-Lohinja“); Dizdarević Kemal, Dizdarević Halid, Dizdarević Mustafa i Džinić Ibrahim (LS „Soko“); Habibović Bajro, Mrkonjić Ramo i Kulović Džemal (LS „Džakule“); Hasinović Ismet, Ibrelić Sadmir i Dedić Arsel (LS „Donja Orahovica“); Muratović Muhamed, Mujić Agan i Muratović Fuad (LS „Gornja Orahovica“); Smajlović Mirsad i Iljazović Amel (LS „Babići“); Okanović Mirza i Alić Ahmed (LS „Doborovci“); Alić Ermin (LS „Miričina“); Taletović Mirsad (LS „Prijeko Brdo“); Pašalić Mirzet (LS „Piskavica“). Isto tako, za dugogodišnju saradnju i razvoj lovstva **lovačka zahvalnica** je dodijeljena i LD „Fazanka“ Doboj Istok, a za razvoj prijateljskih odnosa i dugogodišnju saradnju UL „Fazan Bajša“ Bačka Topola je dodijeljena **lovačka plaketa**.

Lovačka diploma: Čurić Fikret, Krajnović Nihad, Krajnović Salko i Nurikić Adnan (LS „Gračanica I“); Ibraković Mirza, Šabić Jakub i Nurikić Muhamed (LS „Gračanica II“); Okanović Izudin i Kovačević Elvir (LS „Miričina“); Topčagić Sifet, Nurić Elvir i Hadžić Mujo (LS „Soko“); Hamidović Smail, Karić Nedžad, Delić Zuhdija (LS „Vranovići“); Selimović Enis i Hodžić Atif (LS „Trnovci“).

Lovačka bronzana značka: Helić Nedim i Konjić Tarik (LS „Gračanica I“); Kajtaranović Samir, Mujkić Vehid i Hadžihanović Hasan (LS „Gračanica II“); Čurić Hasan, Subašić Ibrahim i Čamdžić Suad (LS „Lukavica“); Fatmić Ramo, Fatmić Husein i Fatmić Dževad (LS „Džakule“); Devedžić Salko i Dugić Zuhdija (LS „Donja Orahovica“); Osmanović Ilmihudin i Čorbić Midhat (LS „Gornja Orahovica“); Zelenkić Mehmed (LS „Doborovci“); Čorić Hasib (LS „Piskavica“); Osmičević Hamza (LS „Malešići“); Bašić Refik (LS „Stjepan Polje“); Hodžić Sead (LS „Rašljeva“); Nurić Hasan (LS „Soko“); Zekić Midhat (LS „Vranovići“); Mekić Samir (LS „Pribava-Lohinja“).

Lovačka srebrna značka: Gazibegović Midhat, Dedić Adem, Delić Husein (LS „Gračanica I“); Mujanović Amir i Imamović Muharem (LS „Gračanica II“); Hamidović Adem i Pašalić Mustafa (LS „Piskavica“); Mujić Miralem i Ahmeljić Amir (LS „Gornja Orahovica“); Alić Ismet i Alić Mevludin (LS „Miričina“); Ibrić Mustafa, Mešić Fikret i Karić Suljo (LS „Donja Orahovica“); Mušić Abaz (LS „Džakule“); Brkić Fikret (LS „Stjepan Polje“); Hodžić Refik (LS „Lukavica“); Husejnović Sifet (LS „Soko“); Taletović Hazim (LS „Prijeko Brdo“); Softić Husejn (LS „Trnovci“); Džafić Galib (LS „Doborovci“); Zuhrić Jusuf (LS „Pribava-Lohinja“).

Lovačka zlatna značka: Jašarević Suad i Helić Jasmin (LS „Gračanica I“); Hajrulahović Rasim, Mujkić Ševko i Fazlić Hazim (LS „Gračanica II“); Mujačić Čazim i Osmanović Fehim (LS „Rašljeva“); Šerberčić Kasim i Fatmić Hajro (LS „Džakule“); Hadžiaganović Asim i Hadžić Mehmed (LS „Soko“); Hasančević Mejfudin (LS „Lukavica“); Mehanović Mujo (LS „Stjepan Polje“); Muratović Hamid (LS „Gornja Orahovica“).

Diploma počasnog člana: Konjić Hasan i Nedić Milan (LS „Gračanica I“); Hajrulahović Mustafa i Salihbašić Fadil (LS „Gračanica II“); Kovačević Derviš (LS „Lukavica“); Baraković Hasib (LS „Rašljeva“); Delić Adil (LS „Malešići“); Džananović Ahmet (LS „Doborovci“); Ibrahimović Galib (LS „Stjepan Polje“).

Tajib Omerović



Lovačko društvo „Srndać“ Gračanica

Veliki zajednički lov na divlje patke

U povodu zatvaranja lova u lovnoj 2014./15. godini, LD „Srndać“ Gračanica je organizovalo veliki zajednički lov na divlje patke na Spreči. Lov je održan 22. februara uz učešće oko 300 lovaca iz svih sekcija, a domaćin je bila LS „Stjepan Polje“ na čelu sa Ibrišević Hasanom, predsjednikom Sekcije. Lovu je kao gost prisustvovao i Alihodžić Salem, predsjednik SLO BiH. Veliki lov je istinski bio veliko druženje koje je bilo i prilika za razmjenu iskustava, sumiranje rezultata u unapređenju lovstva, za preporuke i dogovore o akcijama na zaštiti i prihrani divljači tokom lovostaja, kao i izgradnji novih i popravci postojećih lovno-uzgojnih i lovno-tehničkih objekata. Po završetku lova je organizovan zajednički ručak. Vještīm interpretacijama prelijepih sevdalinki, lovce je zabavio Dedić Adem, dugogodišnji lovac i sazlija.



Lovačko društvo „Srndać“ Gračanica

Mali čovo veliki lovac

Grupa lovaca LS „Gornja Orahovica“–LD „Srndać“ Gračanica, organizovala je lov na divlju svinju u rejonu lovovišta Kamenjača, Rječice i Crnobora. Upute za bezbjednost je dao lovovoda Ahmeljić Abdulah, koji je obavio i raspored lovaca. Abdulah je bio taj koji je uočio trag vepra. Nakon što je o tome javio kolegama, pratio je trag od Kamenjače do Crnobora. Stigavši do jednog potoka iz njega je iskočio vepar i dao se u bijeg. Abdulah se nije uplašio niti zbulio, nego je smireno nanišanio i ispalio dva metka nakon čega je vepar pao. Bio je to zaista lijep primjerak kapitalca kojeg su konjskom zapregom izvukli do zbornog mjesta. Nakon što su nadležni iz veterinarske stanice utvrdili da je meso dobrog kvaliteta, vepra su podijelili svim zainteresovanim lovcima.

Lovovoda Ahmeljić Abdulah (na fotografiji u sredini, ima brkove i drži pušku) je vrlo uzoran lovac i uspješan naročito na visoku divljač. Od 1980., od kako je lovac, odstrijelo je osam srndaća, šest divljih svinja, veliki broj zečeva i fazana, a najviše predatora u lovištu u svrhu zaštite plemenite divljači. Za svoj doprinos u razvoju lovstva dobio je više lovačkih priznanja i odlikovanja; zahvalnicu, diplomu, srebrnu i zlatnu značku. Potiče iz čuvene i brojne lovačke porodice: rahmetli otac hadži Hasan, brat Ramiz, sin Amir, brat Aldin, sestrice Nerko i zet Mujo. Za Abdulaha kažu: „Mali čovo velikih brkova, hrani, puca i pogađa“.

Tajib Omerović



Baraci Hasanović Fahrudina sve sami prvaci GRDAČAC DOG SHOWS 2014

U lijepo pripremljenom i funkcionalnom parku Banje „Iližđa“ u Gradačcu, u organizaciji BKS-KINOLOŠKI SAVEZ U BiH i Kinološkog društva „ZMAJ“ Gradačac, održane su smotre pasa:

Međunarodna izložba pasa CACIB Gradačac 2014, Državna izložba pasa CAC BiH Gradačac 2014 i Državno prvenstvo rotvajlera Gradačac 2014. Veliki broj posmatrača imao je izuzetnu priliku da vide izlagače i odgajivače iz raznih zemalja Evrope koji su predstavili brojne pasmine izvrsnih pasa, ali će ovdje glavni junak biti izlagač Hasanović Fahrudin, koji više od 10 godina uspješno odgaja i obučava autohtone goniče - bosanske oštrodlake barake. Lov mu je životni hobi u znanju sportskog lova. Ljubav prema kerovima u tome zauzima prvo mjesto još od početka lovanja, od 1979. kada je postao član LD „Jelen“-LS „Bukva“. Njegovanje i obučavanje baraka je veoma zahtjevno i skupo, odnosno traži strastvenu posvećenost da bi rezultati bili vrhunski, kakvi su bili na CAC i CACIB Gradačac 2014: I mjesto uzgojni par CACIB, I mjesto uzgojni par CAC, I mjesto uzgojna grupa CACIB, I mjesto uzgojna grupa CAC, BOG prvoplasirani u grupi CACIB, BOG prvoplasirani u grupi CAC. Brojni pehari, diplome i priznanja s posljednjeg Gradačac Dog shows 2014 najrječitije i najslikovitije govore o Fahrudinovom znanju i iskustvu vrsnog odgajivača. Posebno je ponosan što su njegovi prvaci upravo bosanski baraci. Kako sam kaže „Prava je šteta što se kod nas kinologiji ne posvećuje onolika pažnja koliko to zaslužuje, pogotovo kada se zna da oskudna materijalna sredstva mnogih odgajivača pa tako i moja, ne mogu omogućiti svu potrebnu i prikladnu opremu, a mnoge kolege ne znaju koliki je trošak i trud da bi se došlo do rasnog i izvrsnog šteneta“.

Na fotografiji je Fahrudin sa nekim od svojih nagrađenih baraka.

Fahrudin Gromić

Lovačko društvo „Jelen“ Gradačac

Lovci od djeda do prauka

Članovi porodice Muratović (na fotografiji s kraja 2008.) više od pola vijeka su strastveni lovci, ljubitelji prirode i lovačkog društvenja. Nedavno preminulog starog lovca Muratović Mustafu zv. Guta, poznavali su svi, pa i oni najmlađi žitelji Vučkovaca. O njemu su i djeca pjevala: „Puče puška, ubi Guta zeca, naješće se Gutinica mesa“. Tradiciju lovanja su nastavili njegovi sinovi Ševalija zv. Lala, Mustafa zv. Musa i Nuriya, potom Gutini unuci Đulaga i Nuraga pa prauk Eldin zv. Eldo. Musa uvijek ide u lov sa sinom Đulagom i unukom Eldom, a čuveni su po poštenju, iskrenosti, disciplini, druželjivosti i rasnim i vrsnim lovnim psima. Najstarijem Musi je milina slušati kerove dok gone pa kaže: „Eh, jesam se naumakao“. Najmlađi Eldo je posebno dobar na nišanu, zbog čega vele da će u tome možda nadmašiti i Gutu i Musu.

Adi Turbić



Lovačko društvo „Majeвица“ Srebrenik

Ponosni na svojim ruku djelo

Vrijedni lovci LS „Tinja“-LD „Majeвица“ Srebrenik, izgradili su lovačku kuću na lokaciji Mešin stub. Ova prelijepa i funkcionalna kuća je „nikla“ uz pomoć donatora lovaca: Čeliković Omer. Ahmetović Izudin. Čeliković Jusuf, Čeliković Ibrahim, Salkić Sead, Musić Šefket. Za njim nimalo ne zaostaju ostali lovci, pod vodstvom Muminović Muhameda, predsjednika Sekcije, koji su svojim višemjesečnim trudom i sredstvima učinili da se Lovačka sekcija „Tinja“ ponosi na svoju lovačku kuću (12x13m) na tri sprata.

Sadil Fejić





Dogovor o zajedničkom gazdovanju crnom divljači

Već nekoliko godina stručne službe LD „Tuzla“ prate problem konstantnog opadanja broja crne divljači u lovištima na Majevidi. Kao osnovni uzrok smanjenja fonda ove atraktivne lovne divljači, pored sječe šume i urbanizacije, što sužava njen životni prostor, konstatuje se i smanjenje količine prirodne hrane te stalan lov. Svi pokušaji tuzlanskih lovaca da poprave kvalitativno i kvantitativno stanje crne divljači dugo vremena su ostajali bez uspjeha iz razloga što je Majevidica veliki prirodni prostor kojim gazduje i upravlja nekoliko lovačkih društava, a i to što je divlja svinja takva divljač koja je izuzetno sklona migraciji pa ju je teško zadržati na malom prostoru.

Tek kada su se iz istih ili sličnih razloga pojavili problemi vezani za divlju svinju i u drugim društvima, došla je do izražaja tvrdnja stručnjaka da je divljač na Majevidi zajedničko vlasništvo svih i da se svi moraju uključiti u akciju poboljšanja stanja na terenu. Nakon što je LD „Tuzla“ izvršilo unos divlje svinje iz uzgoja u lovište, te počelo s procesom njezine podivljavanja, rodila se ideja da se zajednički proba riješiti ovaj problem.

Prvi korak su učinila lovačka društva iz Lopara, Čelića i Tuzle pokušavši kroz zajedničke sastanke i razmjenu mišljenja poboljšati stanje. Na prvom sastanku održanom u Čeliću, razmatrano je stanje fonda divljači te obaveze koje svako društvo mora ispuniti u svome dijelu lovišta (unošenje automatskih hranilica i veće količine hrane za prihranu). Dogovoreno je i da se sastanci održavaju periodično i da svaki naredni sastanak bude održan u drugom lovačkom društvu. Sljedeći sastanak na kome su doneseni bitni zaključci održan je sredinom 2013. godine u lovačkom domu Stara Majevidica, a domaćin je bilo LD „Tuzla“. Tada je dogovorena zabrana lova na divlju svinju za 2013., a za 2014. godinu će se pratiti stanje u lovištima i na osnovu toga će se



utvrditi dalje aktivnosti. Treba istaći da se, nakon jednogodišnje obustave lova na području ova tri društva, njima priključilo i Lovnačko društvo iz Srebrenika u daljim akcijama i dogovorima.

Naredni bitan dogovor je postignut nešto prije početka lovne sezone 2014. godine, na sastanku u Loparama. Zaključeno je da je obustava lova dala značajne rezultate te da se broj crne

divljači popeo do te mjere da se može nastaviti s djelimičnim lovom. Dogovoreni su zajednički datumi lova na području ovih društava, kao i to da svako lovačko društvo ima pravo da odstrijeli isti broj jedinki divlje svinje.

Posljedji u nizu sastanaka je održan u Tuzli, na Staroj Majevidi, po okončanju lovne sezone, krajem januara 2015. godine. Pored društava iz Tuzle, Lopara, Čelića i Srebrenika, ovom sastanku su prisustvala i društva iz Kalesije i Sapne, uz želju da



iskustva stečena kroz ovakvu saradnju pokušaju realizovati i u svojim sredinama. Mišljenje svih učesnika je da ovaj vid saradnje daje izuzetne rezultate, te da je ovakav način gazdovanja divljači jedinstven ne samo na ovim prostorima nego i šire. Prema podacima s terena sva društva su zajednički odstrijelila oko 20 jedinki crne divljači te je sa zadovoljstvom konstatovano da je populacija sačuvana jer se u lovu težilo da se vrši odstrjel vepra i nazimadi, a da se ženke u što većoj mjeri sačuvaju. Dalje je istaknuto da su sva društva, shodno dogovoru, učinila velike rezultate u prihrani divljači kako bi je što duže zadržali u svojim lovištima. Hvale vrijedno je to što četiri lovačka društva na području Majevidice imaju trideset automatskih hranilica koje za jednu godinu izbace u lovište oko 30 tona kukuruza u zrnju, te da u lovište bude izneseno još i 25-30 tona kukurza u klipju. Takođe se iznesu i veće količine kamene soli, a sve te aktivnosti prati i dvadesetak kamera za nadzor divljači. Na ovom sastanku je po prvi puta bilo razmatrano i stanje srneće divljači, uz konstataciju da je ona izuzetno brojna u našim lovištima. Akcenat je stavljen na praćenje zdravstvenog stanja srneće divljači kao i na svođenje gubitaka divljači nastalih od lotalica, štetočina i saobraćaja, na što manju mjeru. Istaknuto je da je problem krivolova u velikoj mjeri riješen, ali da saradnja društava po ovom pitanju mora biti što bolja, prije svega kroz povezivanje lovačarskih službi koje posjeduje svako lovačko društvo. Sastanak je okončan donošenjem zajedničkog zaključka koji je ujedno i obaveza za ova društva u narednom periodu: Pravovremena razmjena informacija između svih društava o stanju divljači i lovno-uzgojnih objekata u lovištima.

Selver Pirić

MEĐUNARODNI DANI BORBE ZA SPAS ZEMLJE

Planeta bi bila sretna i zahvalna da svi segmenti društva, kao što to čine lovci svakodnevnim akcijama, rade na zaštiti šuma, voda i očuvanju biloške raznolikosti

21. mart Dan šuma

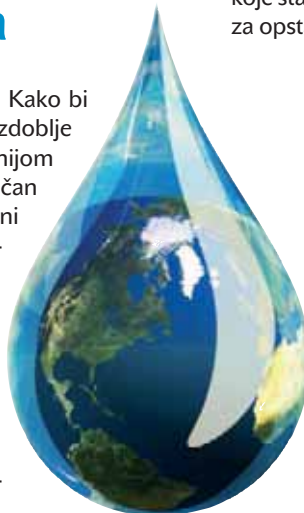


Ne samo da su šume nosioci biodiverziteta i da imaju ključni značaj za kvalitet života čovjeka, već o njima direktno ovisi život 1,6 biliona ljudi na Zemlji. Time su još značajnije obaveze onih koji se bave gospodarenjem ovim resursom. Lovci su upravo oni koji prepoznaju vrijednost šumskih ekosistema i aktivnostima značajno doprinose zaštiti šuma. Šume su najefikasnije u skupljanju ugljen-dioksida (CO₂), i savršene su tvornice kiseonika (O₂) pa predstavljaju idealan filter prečišćavanja zraka. Šume čuvaju

vodu, stabiliziraju tlo i sprečavaju njegovu eroziju, prečišćavaju zagađenu atmosferu, spremište su bioraznolikosti i imaju značajan doprinos reguliranju klime i razine stakleničkih plinova koji uzrokuju klimatske promjene. Aktuelan cilj kampanje UN godišnje zasaditi milijardu stabala diljem Zemlje i tako povećati javnu svijest u djelovanju protiv klimatskih promjena. Dobrobiti od šuma su dalekosežne, ali je alarmantna deforestacija i degradacija šumskih područja. Ubijanje šuma ugrožava i više od 11.000 životinjskih vrsta. Svake godine nestaje oko 13 miliona ha pod šumama. Četvrtina šuma, nestalih unatrag 10.000 godina, uništena je u posljednjih 30 godina. Osim nekontrolisane sječe na nestanak šuma utiču i klimatske promjene, poplave i odroni zemlje te veliko ispuštanje ugljičnog dioksida u atmosferu zbog neumjerene ljudske i pomame za profitom. Umiranje šuma je i umiranje čovjeka i zato je afirmiranje ekološke etike u službi budućnosti čovječanstva.

22. mart Dan voda

Pitka voda je strateška sirovina 21. vijeka! Kako bi se još više istaknula važnost brige za vodu, razdoblje od 2005. do 2015. UN su proglasile decenijom voda pod geslom: „Voda za život“. Dinamičan razvitak društva i sve veći pritisci na prirodni okoliš, a samim time i na vodu, postaju jedno od ključnih pitanja održivog razvoja. Broj stanovnika na Zemlji ubrzano se povećava, potrebe za vodom još i brže. Statistika pokazuje da će do 2025. godine broj stanovnika dostići 8 milijardi. Ako se uzme u obzir da se godišnje potroši 100 milijardi tona vode više nego što se obnovi, logično je očekivati da će povećan broj stanovnika usloviti nesta-



šice vode i u onim zemljama koje za sada nemaju ovaj problem. Bosna i Hercegovina je zemlja bogata vodama, ali ni ti resursi nisu neiscrpnj. Rijeke i jezera se zagađuju tečnim otpadnim vodama koje se u njih ispuštaju uglavnom bez ikakvog prečišćavanja. Poseban problem predstavlja zagađivanje podzemnih voda koje su glavni i najkvalitetniji izvor vode za piće. U BiH postoji veliki broj neurednih deponija. Na području FBiH postoje samo dvije deponije koje zadovoljavaju sanitarne zahtjeve (Sarajevo i Mostar). Svaki otpad prije ili kasnije dospijeva do podzemnih voda, tako da bi i naša zemlja u budućnosti mogla osjetiti posljedice ove nebrige za otpad, jer on trajno uništava vodne zalihe. Vodu je moguće zaštititi od zagađenja izgradnjom većeg broja sanitarnih deponija i sprječavanjem zagađivanja rijeka i jezera, korištenjem mehaničko-hemijsko-bioloških prečišćivača tečnih otpadnih materija. Ako iz slavine ističu samo dvije kapi vode u jednoj sekundi, godišnje će biti neupotrijebljeno ili bačeno oko 6.000 litara najdragocjenije tekućine na Zemlji!

22. april Dan Zemlje

Očita ekološka kriza, odnosno loš učinak djelovanja ljudske rase na životnu sredinu, dovela je do buđenja globalne svijesti o hitnosti zaštite Zemlje. Eksploatacija zemlje, masovna sječa šuma, zagađenje zraka od industrijskih dimnjaka i auto auspuha, zagađenje rijeka hemijskim, industrijskim i ljudskim otpadom su problemi koje stanovnici Zemlje moraju riješiti da i čovjek ne bi izgubio bitku za opstanak kao što su je izgubile mnoge biljne i životinjske vrste.



22. maj Dan biološke raznovrsnosti

Biodiverzitet je temelj zdravog prirodnog okoliša i održivog razvoja – što je raznolikost flore i faune vrsta veća, životna sredina je manje ugrožena. Prema podacima UN, opstanak na Zemlji je ugrožen za više od 34.000 vrsta živog svijeta, a blizu 16.000 vrsta je direktno pred izumiranjem. Ovim se narušavaju životna staništa i na kraju se utiče i na opstanak čovjeka. Stoga je neophodno preduzeti čitav niz mjera kako bi se spasile vrste koje nestaju.

Uloga lovca u zaštiti prirode

Otkako je tehnološki razvoj krenuo „uzbrdo“ sve je, u ekološkom smislu, krenulo „nizbrdo“. Od tada je, naime, tehnološki razvitak krenuo ubrzano: god. 1776. usavršen parni stroj, god. 1797. parna turbina, god. 1876. benzinski motor, god. 1892. dizelski motor, krajem XIX stoljeće Tesla pronalazi generator naizmjenične struje i još oko 1000 epohalnih otkrića, oko 1900. god. u Kini raketni pogon, god. 1930. razvoj mlaznoga pogona, god. 1942. prva atomska bomba, god. 1945. prvi kompjuter, sredinom 50-ih godina prva komercijalna upotreba nuklearnog reaktora, god. 1957. prvi satelit, god. 1961. prvi astronaut, god. 1969. čovjek na Mjesecu, god. 1980. prvo personalno računalo (PC). Dakako, u okruženju navedenih otkrića javio se nebrojeni niz kolateralnih izuma i svi su imali cilj unaprijediti život ljudi na planetu. Zajedno s tim rasla je i potrošnja energije, time i njezina proizvodnja (fosilna goriva, radioaktivna goriva, hidroenergija te alternativni izvori, sunčeva energija, vjetar). Ubrzano povećanje



ljudske populacije na planetu postavilo je zahtjev za sve većim količinama energije. U doba Julija Cezara na Zemlji je živjelo oko 250.000.000 ljudi, a danas se približavamo broju od 7 milijardi. Kao posljedica ubrzanog rasta broja stanovnika i, vezano za to, ubrzanog rasta potrošnje i proizvodnje energije, poremećena je ravnoteža u živom svijetu, a prvi znakovi poremećaja primijećeni su 60-ih godina prošloga stoljeća. Posljedice tehnološkog razvitka na Zemlji javljaju se u vidu mnogih zagađenja koja imaju nesagledive posljedice na okruženje u kojem živimo. Sva ta zagađenja proistječu iz ljudskih aktivnosti, a njihov su uzrok produkti iz proizvodnje i potrošnje energije. Svi ti produkti mijenjaju uvjete u kojima se razvijaju i žive živi organizmi. Danas smo svjedoci toga kako je ubrzani tehnološki razvitak uzeo svoj danak kroz očigledne pojave zagađenja zraka, zagađenja vode, zagađenja tla, uništavanja ozonskog omotača, štetnih zračenja, kiselih kiša i globalnoga zatopljenja. A posljedica tih pojava je izumiranje vrsta, izumiranje šuma, širenje pustinja i promjena klime. Pojam ekologija prvi je uveo njemački znanstvenik Ernst Haeckel i definirao ga kao odnos živih organizama prema organskom i neorganskom okruženju. Porijeklo vodi od grčke riječi „oikon“ što znači dom, okućnica, mjesto za život. S vremenom je tom pojmu promijenjeno značenje u svakidašnjoj upotrebi, pa se danas pod ekologijom podrazumijeva zaštita okoliša, zaštita našega mjesta življenja, zaštita prirode. Ta promjena značenja

proistječe iz stanja u kojem se nalazi naše okruženje, za koje je evidentno da ga treba štititi.

Lovci su, sa svojim aktivnostima koje se odvijaju u prirodi, možda najpozvaniji među prvima uočiti oštećenja u prirodi, ali i pomoći da se poremećena ravnoteža u prirodi ublaži i ponovno uspostavi, dakako u okviru svojih mogućnosti. Uticaji kroz negativne pojave u prirodi najčešće se očituju kroz smanjenje bioraznolikosti - izumiranje vrsta. Pretpostavlja se da na Zemlji živi oko 20.000.000

vrsta životinja, biljaka, gljiva, insekata, bakterija, od kojih je najveći broj insekata. Do danas je opisano oko 1.600.000 vrsta. To bogatstvo vrsta činilo je skladnu ravnotežu u kojoj su one živjele sve do momenta kada je tehnološki razvoj dosegao današnje razmjere te svojim produktima ugrozio staništa. Danas svjedočimo pojavi nestanka vrsta, a jednome broju vrsta ugrožen je opstanak. Čovječanstvo je suočeno s velikom opasnošću pa se stoga na razini UN-a poduzimaju mjere kako bi se umanjili uzroci koji su doveli

do takvih oštećenja prirode. Takve se aktivnosti odvijaju kroz dogovore (konvencije) među državama koji nalažu smanjenje emisija štetnih plinova i ostalih uzročnika ovakvoga stanja. Problem zagađenja okoliša je dosegao razinu kod koje je većina zemalja zabrinuta za budućnost, pa se kroz konvencije i vlastito zakonodavstvo pokušava uticati na smanjenje oštećenja i nametnuti obveze zaštite okoliša. Sveukupnost nastojanja da se štete na prirodi svedu na najmanju moguću mjeru ne znači da ćemo se odreći tekovina tehnološkog razvitka i vratiti u prvobitnu zajednicu, jer je to, jednostavno, nemoguće. Riječ je, zapravo, o smišljenom očuvanju prirode uz smanjenje štetnih uticaja, danas poznatom pod nazivom održivi razvoj. Naš Zakon o lovstvu nalaže lovcima da se pri svojim aktivnostima usmjere na zaštitu okoliša, te navodi da lovstvo predstavlja javnu djelatnost i obuhvaća mjere zaštite i uzgoja divljači, uređenje lovišta, lovljenje divljači i racionalnu upotrebu divljači i lovišta, koji doprinosi očuvanju biološke raznolikosti ekoloških sistema i ekološke ravnoteže prirodnih staništa divljači, što sve znači da je našim lovcima određena važna uloga veoma aktivnog uključivanja u zaštitu prirode.

Mr. Vjekoslav Kostija

Mjere gospodarenja lovištem

Proljetno prebrojavanje divljači je temelj planiranja i gazdovanja lovištem



Proljetno prebrojavanje divljači, kao državnog dobra, zakonska je obaveza i temelj planiranja i gazdovanja lovištem. Na početku svake lovne godine, korisnik lovišta je dužan analizirati rezultate prošlogodišnjeg rada i sačiniti izvještaje, a potom konstatirati realno proljetno stanje u lovištu – kao početno i na temelju njega načiniti planove za iduću lovnoproduktivnu godinu.

Zakon o lovstvu tretira da se obavezni izvještaji odnose na „praćenje promjena u sadržaju katastra lovišta“, a predviđeni su i izvještaji „o izvršenim radovima i provedenim mjerama predviđenim lovno-gospodarskom osnovom i godišnjim planom“. Oba su s rokom do 31. marta tekuće godine, a popunjavaju se podacima iz evidencija o izvršenim radovima i postignutim rezultatima u realizaciji odredaba odobrenog plana iz prethodne lovne godine. Obavezu izrade godišnjega plana gospodarenja također propisuje Zakon o lovstvu. Sadržaj plana identičan je propisanom sadržaju za lovno-gospodarske osnove jer se osnova i realizira godišnjim planovima. U njemu se u skraćenom obliku iznosi opće stanje u lovištu i stanje infrastrukturnih objekata u njemu, kao i nedovršeni poslovi iz prethodnog plana (predviđeni po odredbama osnove), a maksimalna pažnja se posvećuje ustanovljivanju proljetnoga brojnog stanja gospodarskih (i ostalih) vrsta divljači, na osnovu kojeg se predviđaju očekivane godišnje promjene u pojedinim populacijama, a potom se, prema dobivenim rezultatima, planiraju mjere zaštite i uzgoja divljači, uređenja lovišta i racionalnog korištenja realnog godišnjeg prirasta divljači, kao i (eventualno) pružanja različitih usluga u lovištu s ciljem ostvarenja većih prihoda. Drugim riječima, planiraju se mjere gospodarenja lovištem, usuglašene s proljetnom brojnošću i očekivanim godišnjim promjenama, i to kao mjere zaštite, mjere uzgoja, mjere uređenja lovišta i mjere racionalnog korištenja divljači i lovišta, po redoslijedu:

- ustanovljivanje proljetnog brojnog stanja divljači u lovištu

osnovna je radnja u planiranju, a provodi se prema objavljenom Uputstvu za prebrojavanje divljači (u izdanju Federalne uprave za šumarstvo i Šumarskog fakulteta u Sarajevu), u kojem su potanko obrađene metode rada i upotrebe dobivenih rezultata. Uzimajući u obzir dobivene rezultate, planiraju se i ostale gospodarske mjere;



- mjere zaštite divljači i lovišta koje obuhvaćaju oblike zaštite prostora lovišta lovočuvarskom službom (u skladu sa lokalnim prilikama) i zaštite divljači kroz zaštitu od bespravno lova, brigom o zdravstvenom stanju, (eventualnim) intervencijama putem sanitarnog odstrjela, održavanjem podnošljivog broja predatora, uređenjem remiza i ostalim radnjama kojima je cilj svodenje šteta od divljači (drugima) na prihvatljivu mjeru;



- **mjere uzgoja divljači** obuhvaćaju predviđanje godišnje dinamike razvoja pojedinih populacija koristeći odredbe aktualnog Pravilnika o sadržaju, načinu i nositeljima izrade, odnosno odobravanja lovnogospodarske osnove,



- **mjere uredjenja lovišta** (lovno-uzgojnim i lovno-tehničkim objektima) planiraju se prema dinamici predviđenoj u Osnovi (a ako je nema, onda prema uočenim potrebama) s ciljem da osiguraju lakšu i uspješniju provedbu mjera zaštite, uzgoja i korištenja divljači i lovišta, vodeći računa da se gradnja izvodi po odgovarajućim projektima i na stručno izabranim lokacijama, da se njima ne narušava prirodni sklad i da se, uz to, poštuje lokalna tradicija oblikovanja objekata i upotreba materijala za gradnju;



- **mjere korištenja divljači i lovišta** se planiraju u skladu s rezultatima iskazanim u dinamici razvoja i moraju biti usklađene sa stanjem u lovištu i realnim godišnjim prirastom. U njima se predviđaju mogućnosti korištenja divljači – hvatanjem ili odstrjelom, te korištenje mesa i drugih dijelova divljači, i lovišta – fotolovom, aktivnostima lovnog streljaštva, organiziranom obukom lovačkih pasa, organiziranjem utakmica lovačkih pasa u radu i drugim uobičajenim aktivnostima koje lovištu i lovstvu mogu donijeti neku korist.

Svi ovi planovi se detaljno i programski razrađuju u stručnim službama korisnika lovišta s ciljem što uspješnije realizacije. To podrazumijeva prethodnu stručnu analizu potrebe i uvjeta za poduzimanje određene aktivnosti i programiranje njezine provedbe na određenoj lokaciji i u najprikladnije vrijeme, kako bi ona postigla namijenjeno joj značenje i željeni efekt. Također, korisnik lovišta ima obvezu planiranja kontinuiranog stručnog obrazovanja zaposlenih kadrova u lovištu i ostalih koji sudjeluju u realizaciji planiranih aktivnosti u gospodarenju lovištem, planiranju prostora i programu provedbe kinoloških aktivnosti, treninga u streljaštvu i drugih programa specifičnih za potrebe te sredine. Načinjeni dokumenti (izvješćaji i planovi) daju se na uvid upravljačkim strukturama korisnika (nadzornim odborima, skupštinama udruženja), a po usvajanju – objavljuju se i široj javnosti da bi se upozнала s načinima rada korisnika lovišta i postignutim rezultatima na očuvanju okoline, nastojanjima na održavanju brojnosti divljači u optimalnom kapacitetu (čime se utiče na smanjenje šteta od predatora i ostale divljači), ostvarenim efektima gospodarenja lovištem kroz organiziranje lovno-turističkih aranžmana i plasmana proizvoda i usluga iz lovišta.

Upoznavanjem šire javnosti s radom i rezultatima rada korisnika lovišta očekuje se razumijevanje i široka potpora: na zaštiti divljači kao dijela čovjekove okoline, kroz podršku provođenju mjera uzgoja, procesuiranju prijava i tužbi za bespravne radnje, uredjenje lovišta i pomoć u realizaciji racionalnog korištenja divljači i lovišta razvojem lovno-turističkih kapaciteta. I sve to s ciljem da se gospodarenjem lovištem osigura optimalna (ili podnošljiva) brojnost svih vrsta divljači u lovištu, a s njome i optimalan godišnji prirast koji se može (u tim okolnostima) u cijelosti koristiti, održavajući trajnost gospodarenja divljači kao obnovljivoga državnog dobra.

godišnjeg i privremenog plana gospodarenja lovištem („Službene novine FBiH“, broj 63/06), iz koje će se uočiti kretanje brojnosti do kraja planskog razdoblja. Dobiveni podaci će poslužiti za realno planiranje (proizvodnje ili nabavke) potrebnih vrsta i količina hrane (mineralnoga, biljnog ili životinjskog porijekla) kao i odabir mjesta za ponudu (dodatnih) hraniva, izgradnju pojila, lociranje solila i drugih (specifičnih) infrastrukturnih objekata, kao i drugih (specifičnih) mjera koje se trebaju poduzeti u pojedinim lovištima;

Prolječno prebrojavanje divljači u lovištu

Odlika svakog pravog domaćina je da vješto gazduje svojim imanjem i da tačno zna čime raspolaže. Tako je i sa lovcima, koji prije nego što i pomisle na lov, moraju da utvrde šta imaju u lovištu. Zato se, pred kraj zimskog lova na predatore, ozbiljno pripremaju za prebrojavanje divljači. Ovo je značajan dio posla u svakom lovačkom društvu, zbog čega prebrojavanje treba da organizuju i vode lovci s autoritetom. A rezultati moraju da budu maksimalno realni i tačni, jer predstavljaju polaznu osnovu za izradu planova za lov. Kad se broji sva divljač, onda je to potpuno, a djelimično je na tzv. primjernim površinama i tada se ukupan broj divljači dobija posredno.



Tereni

Potrebno je izabrati najmanje tri terena veća od 300 hektara. Lovci se rasporede u obliku potkovice, na razmaku 50-150 metara, u zavisnosti od konfiguracije terena i vidljivosti. Ostali učesnici koji broje, u guščoj formaciji i pratnji lovačkih pasa obučenih i ocjenjenih u radu, kreću se u liniji prema ovoj većoj grupi. Broji se sva divljač koja prođe s desne strane i izađe iz kruga. Poslije prvog brojanja slijedi evidentiranje, a potom se potraga premješta dva-tri kilometra dalje. Da bi se izbrojala srneća divljač, biraju se viši tereni s rijetkom vegetacijom. Kod utvrđivanja broja sitne divljači često se napravi probno brojanje, kako bi se stekao uvid u stanje i eventualni efekt zabrane lova na tom terenu. Ujedno, to je prilika da se odstrjeli i poneki predator. Najčešće se broji prisustvo zeca, fazana i jarebice, a usput se može evidentirati i srneća divljač. Najvažnije je da se prikaže stvarno stanje u lovištu, a za tako nešto je neophodna puna svijest o značaju prebrojavanja. Zato ovim zadatkom rukovode iskusni lovci, a cjelokupan posao nadgleda i neko od stručnih ljudi iz komisije za uzgoj i zaštitu divljači lovačkog udruženja ili Saveza. To je posebno važno prilikom brojanja srneće divljači. Stručnost je izuzetno značajna, ali je neophodno voditi računa i o iskustvu lokalnih lovaca, koji su ipak najbolji poznavaoči terena i vrste divljači u konkretnom lovištu. To je ujedno prilika da se nešto nauči.

Izbor

Brojanje divljači je obaveza korisnika lovišta, koju je najbolje obaviti u martu, a o tačnom datumu treba pismeno obavijestiti stručnu službu Saveza. Lovačka društva su dužna da utvrde stanje divljači po vrstama, polnoj, starosnoj i trofejnoj strukturi. Prije brojanja divljači potrebno je izabrati odgovarajuće površine koje najbolje predstavljaju lovište. Brojanjem treba obuhvatiti što veću površinu, kao i veći broj reprezentativnih terena. Ustanovljavanje brojnog stanja divljači se obavlja na oglednim površinama (pruge, kvadrati ili krugovi), kojima se obuhvata najmanje 10% površine staništa, totalnim brojanjem ili procjenom, zavisno od pojedinih vrsta divljači. Divljač se broji na svim primjernim površinama istovremeno, a po potrebi i u saradnji sa susjednim lovištima. Sa zbornog mesta prvo odlaze brojači i postavljaju se na liniju brojenja tako da vide jedan drugog. Nakon toga, raspoređuju se pogoniči, a sa strane su po 3-4 lov-



ca, među kojima je i rukovodilac brojanja. Za lovišta gdje zbog konfiguracije terena nije moguće primijeniti istovremeno brojanje na cijeloj površini, koristi se metod brojanja na hranilištima, solištim i pojilištima, najbolje s visokih čeka. Na ovaj način se lakše određuje odnos polova i starosna struktura.

Krug

Primjerna površina može biti i kružnog oblika, i tada se broji divljač koja izađe iz okruženja. Linijsko brojanje sitne divljači može se obavljati na dužim, ali užim prugama koje mogu da presijecaju staništa s različitim gustinama divljači. Za ovu vrstu brojanja dovoljna su tri lovca i dobro obučen pas. Srednji brojač, koji unosi i podatke u obrazac za brojanje, kreće se po unaprijed utvrđenom pravcu koji se unosi u mapu lovišta i obilježava na terenu tri dana ranije. Njegova dva pomoćnika se kreću paralelno sa njim, na udaljenosti od 50 m lijevo i desno, ograničavajući tako prostor koji se broji.

Broji se sva divljač koja se podigne ispred psa u ograničenoj širini brojanja. Ukupna širina pruge iznosi najviše do 100 m, što zavisi od preglednosti terena. Prugama se obuhvata najmanje 10% ukupne lovne površine. Utvrđivanje brojnog stanja srna vrši se istovremenim brojanjem na cijeloj površini lovišta. Za ovakav način brojanja, lovci koji učestvuju moraju da budu dobri poznavaoči divljači i njenih navika. Brojno stanje divljih svinja se ocjenjuje osmatranjem i praćenjem krda. Ukoliko se obavlja prihranjivanje, divlje svinje treba brojati s visokih čeka, u blizini mjesta na kojima se iznosi hrana. A njihov broj se može procjenjivati i praćenjem tragova. Nakon analize rezultata brojnog stanja divljači, izrađuje se godišnji plan korištenja lovišta, kalendar lova za narednu sezonu i planiraju se mjere uzgoja, zaštite, gajenja i korištenja divljači u lovištu. Osnovni planski dokument za lovište je lovna osnova, koja predstavlja desetogodišnji plan gazdovanja. Za svaku lovnu godinu radi se godišnji plan gazdovanja lovištem, a prije toga je neophodno prikupiti i tabelarno srediti podatke o kretanju brojnosti za lovne vrste za period od najmanje pet godina. Lov divljači planira se po vrstama, u skladu sa brojnim stanjem, odnosom polova, starosnom strukturom i trofejnim kvalitetom divljači. Da bi ti podaci bili tačni, brojanje divljači mora da se shvati kao ozbiljan zadatak, a ne puka formalnost.

Tragovi

Brojanje se može obaviti i na osnovu tragova na svježem snijegu, uz prethodno kontrolno brojanje ulaznih i izlaznih putanja. Divljač se sa ogledne površine istjeruje pogonom. Pošto je riječ o totalnom brojanju, uz učešće dovoljnog broja brojača, brojanjem se obuhvataju istovremeno sva boravišta srneće divljači.

Zapisnik

Na kraju rukovodilac upisuje iskaze svakog brojača i pogoniča, a odgovorno lice za upravljanje lovištem sastavlja sezonski izvještaj s registrovanim vrstama divljači i procjenom njene brojnosti. Zvanični zapisnik sadrži: nazive lokaliteta, površine brojanja, vrste i broj divljači, datum i satnicu, broj lovaca, metod brojanja i kratak opis vremenskih uslova.

Traženje mrtve divljači pale iz vazduha

Ovu vježbu počinjemo raditi kada nam pas radi povlaku. Iako su obje slične, za pse je to sasvim druga radnja. U prvoy vodi ga nos po tragu do divljači i razmjerno mu je lako izvući povlaku. Nju može izraditi niskim nosom, mirnim hodom i ne čini mu naročitih poteškoća.

Traženje mrtve divljači mnogo je teže. Tu psu pokažemo samo rukom smijer gdje je divljač pala. On je mora pronaći i donijeti. Pri tom zahtijevu ne smijemo upotrijebiti istu zapovijed koju smo upotrijebili za izradu povlake. Tu vježbu izvodimo ovako:

Pernatu divljač bacimo u polje, kojih 15-20 koraka, tako da je pas nije vidio. Psa posjednemo i zapovijedimo mu zapovijed koju smo odabrali. Može biti »traži mrtvo«, ako smo za povlaku upotrijebili »traži ranjeno«. Pas, naravno, ne zna o čemu se radi. Da mu razjasnimo, pokažemo mu rukom smijer u kojem treba tražiti, i sami pođemo sa njim nekoliko koraka u tom smi-

jeru. On će divljač pronaći, jer nije daleko. Kad ju je dignuo, otrčimo natrag na mjesto gdje smo vježbu započeli i tu nam pas divljač preda. Obilna hvala čini ga veselim. Početne vježbe obavljamo u niskom rastinju (djetelina, livada) i na manju udaljenost. Kada ih pas dobro svladava, otežavamo ih bacanjem divljači na veće udaljenosti, u kukuruz ili grmlje, i to onako kako nam se to događa u praktičnom lovu.

Ako pas divlja, umirujemo ga riječima koje su mu već iz dosadašnjeg rada na povlaci poznate ->»mirno« ili „polako“. Ako se ne da smiriti, privežemo ga na dugačku uzicu. Njom ga ne usmjeravamo na divljač, nego samo umirujemo.

Taj rad pas mora obavljati visokim nosom. Onaj koji njuška po zemlji nikada neće taj zadatak dobro izvršavati.

MALI MINSTERLENSKI PTIČAR-KLEINER MÜNSTERLANDER

Historija rase

Korijeni ove lovno široko upotrebljive rase sežu do XIII i XIV vijeka, kad je korišćena prilikom aristokratskih lovova sa sokolovima. U stvaranju rase je korišćeno nekoliko ostrvskih i kontinentalnih rasa: engleski seter, poenter, epanjel breton, njemački oštrodlaki i kratkodlaki ptičar. Do XVIII vijeka rasa je skoro zamrla da bi promjenom socijalnih i ekonomskih uslova u tadašnjoj Njemačkoj bila ponovo rođena. Oko 1870. na farmama u Donjoj Saksoniji, Hermann, Edmund i Rudolf Loens pronalaze pse ove rase i nazivaju ih „Heidewachtel“. U sjeverozapadnoj Vestfaliji nekoliko imena se vezuje za ponovno oživljavanje „Heitmann“ linije Malog Minsterlendera. Braća Loens 1905. godine konstatuju postojanje „Dorsten“ linije ovih pasa koja je geografski razdvojena kratkom distancom od „Heitmann“ linije. Psi ove dvije linije nisu međusobno ukršteni do tog perioda, ali potreba za osvježenjem krvi nešto mekših pasa „Heitmann“ linije upućivala je odgajivače na saradnju. Lonsovi su uredno ažurirali podatke o vlasnicima i psima iz obje linije nazivajući ih magistarskim psima s obzirom da su zaljubljenici u ove pse u to vrijeme bili ministri i učitelji. Po drugoj hipotezi von Otto-a (1904.) oficiri Napoleona I su u Veffaliju donjeli epanjel bretone koji su imali presudan uticaj na dalji razvoj Malog Minsterlendera. Edmund Loens i Friedrich Klaus korijene ove rase vezuju za područje sjeverozapadne Njemačke i Holandije. U martu 1912. grupa od 68 odgajivača i ljubitelja ove rase ustanovljava u Osnaebruck-u „Njemačku asocijaciju za uzgoj Malog Minsterlendera“ koja dobija svoj statut, uzgojna pravila i knjigu uzgoja. Fridrich Klaus, 1921., nakon dugogodišnjeg istraživačkog rada dolazi do rezultata koji su i danas temeljno vazni za opstanak rase.

Danas je u Njemačkoj Mali Minsterlender po brojnosti treća rasa ptičara sa preko 5000 vlasnika, 140 do 200 parenja godišnje (od kojih 20 do 50 otpada na regionalni komitet Westphalia-lip). U Njemačkoj trenutno postoji 16 regionalnih komiteta za uzgoj ove rase udruženih u pomenutu asocijaciju. Asocijacija od svake ženke ove plemenite rase zahtjeva polaganje jednog lovnog ispita (VJP), ocjenu „dobar“ ili „bolji“ na uzgojnoj izložbi ove rase i ocjenu „HD-frei“ za kukove, koja je dokaz o odsustvu displazije. Muške jedinke polažu dva lova ispita VJP i HZP. Takođe se podrazumjeva ocjena „dobar“ ili „bolji“ na uzgojnoj izložbi i rengenski snimak kukova u starosti od dvije godine. U Njemačkoj štenad koja ne prođu „Prijemni test za štenad“ u osmoj nedelji starosti, isključuju se iz daljeg uzgoja. Surovo, ali to je ono što čuva rasu u formi koju danas imamo. VJP - Verbandsjugendprüfung ili klubski test za mlade, održava se u proljeće svake godine, a HZP - Verbandsherbstzuchtprüfung je klubska jesenja utakmica. Psima koji ne prođu ove testove ne dozvoljava se opis u uzgojnu knjigu, obilježavaju se kao takvi u rodovnicima, isključuju se iz daljeg uzgoja. Slična situacija je i u Holandiji, Švedskoj, Norveškoj, Finskoj, Danskoj, Českoj Republici... gdje se takmičenja (izložbe u eksterijeru i lovni testovi) održavaju pod budnim okom nacionalnih uzgojnih klubova i FCI-a.

Standardi i lovne karakteristike

Njemački Mali Minsterlender nosi broj standarda 102 u VII grupi FCI, sekcija 1.2 kontinentalnih ptičara, u tipu španijela-dugodlakih ptičara s radnim ispitom. To je dugodlaki pas mišićavog tijela i plemenitog izgleda. Živahan je, nesebičan, inteligentni i poslušan. Visi-



na bi trebala biti jednaka tjelesnoj dužini. Dozvoljena veličina je za muške jedinke 54 cm, a za ženke 52 cm. Glava je plemenita, duga, čeonno koljeno je samo malo izraženo. Izrazito su razvijeni mišići na gornjem dijelu leđa. Glava izražava bistrinu. Nosna kost je ravna, njuška izrazito crna, oči tamne. Dlaka je duga i gusta, ravna, bez kovrdža. Mužjaci imaju dužu dlaku na zadnjem dijelu udova i na repu (zastavica). Kod ženki to nije tako izrazito. Na ušima je dlaka resasta, rese su duže od ušiju. Dozvoljena su tri varijeteta braon - bijele obojenosti: 1. klasična braon-bijela obojenost - bijela osnova s braon ostrvima, 2. svijetlo melirana-preovladava bijela osnova s mnogobrojnim tragovima braon boje, 3. braon melirana-preovladava braon boja s bijelim

tragovima na ekstremitetima. Posljednja verzija standarda iz 2004. isključuje, kao i sve prethodne, pojavu crne boje. Mali Minsterlender je privržen čovjeku i njegovoj porodici, općenito veoma čist pas, s neznatnim „psećim“ mirisom što ga čini veoma pogodnim za držanje, uz napomenu da mu je potrebno obezbijediti dovoljno duge dnevne izlete u prirodu gdje može zadovoljiti svoj vanserijski temperament i želju za lovom. Privrženost porodici i djeci ni malo mu ne oduzima na urođenoj oštirini prema divljači i lovnjoj strasti. Vlasnik koji je sposoban da čita široku skalu ekspresije osjećanja ovog šarmantnog malog psa, lako će ga obučiti za sve uslove lova. Minsterlender je zdrava rasa oslobođena naslijednih bolesti. Elegantan je i jak pas s dosta samopouzdanja. Brzo shvata svaki postavljeni zadatak kojeg brzo pretače u lovno iskustvo jer odlično pamti. Prilagodljiv je za sve uslove lova na bilo kojem terenu i svaku divljač, od pernate, preko zeca, divlje svinje sve do jelena. Ovaj mali ptičar je našao primjenu u lovu na krupnu dlakavu divljač samo kao onaj koji će pratiti krvni trag pogođene divljači, obavljati je kad je pronađe po krvnom tragu. Ali, ovaj pas nije gonič i ukoliko ga vodite npr. u lov na divlje svinje u pogonu, na najboljem ste putu da ga upropastite kao ptičara. Izrazito voli vodu, a zahvaljujući svom temeljnom dlačnom pokrivaču dobro podnosi sve vremenske uslove. Pravilno kondicioniran Minsterlender može loviti mnogo sati. I danas ga koriste sokolari koji lov sa njim smatraju savršenim uživanjem. Teren pretražuje energično, u galopu ili kasom, niskim nosom (rasna odlika) i ima priličan radijus rada. Markiranje divljači je kod njega čvrsto i postojano, a svaka jedinka slabe i nepostojane marke se isključuje iz uzgoja. Urođeni refleks markiranja, kao i kod svake druge rase ptičara, mora se učvrstiti u toku obuke. Minsterlendera je lako obučiti kuliranju (približavanju psa divljači posijle markiranja, pri čemu se on oslanja na svoj njuh) na komandu. Jako je važno Malog Minsterlendera naučiti i učvrstiti odložljivosti na polijetanje divljači, pucanj i pad divljači. Odstupanje od ovog veoma važnog lovno-kinološkog pravila pretvorilo je mnoge Male Minsterlendere, već formirane u lovu, u jedinke slabog nosa i nepostojane marke. Slijedoglasan je na tragu sve ranjene divljači izuzev pernate. Traženje ili aportiranje ranjene ili u vatri pale divljači pravilno obučeni Minsterlender izvodi sa fanatičnom upornošću. Ukoliko mu prilikom obuke pravilnom aportiranju pokažete pun stepen povjerenja, imaćete traženje i aportiranje na kojem će vam pozaviditi mnogi vlasnici drugih ptičara. Jednostavno, pravilno obučeni Mali Minsterlender u lovištu sve čini za vas i zbog vas. Danas se smatra normalnim, aportiranje odrasle lisice. Imajući u vidu gabarite (16-25 kg) i odrasle lisice može se pri tome računati sa njegovom van serijskom voljom i nevjerojatnom izdržljivošću pa tek onda sa snagom. S navršenih tri godine Mali Minsterlender je već formiran, odrastao pas.

GETE I LOV

Svestrani umjetnik, ljubitelj prirode i bosanske sevdalinke, veliki pjesnik Gete je bio pasionirani lovac. U martu se navršava 183 godina od njegove smrti.



Njemački genijalni pjesnik Johann Wolfgang von Goethe (28. VIII 1749. - 22. III 1832.), veoma je uvažavao i volio bosanske sevdalinke i bio je posljednji svestrani umjetnik poput Leonarda da Vincija. Gete se bavio različitim zahtjevnim disciplinama duha: pjesnik, mislilac, prirodnjak, političar, i to sa znatnim uspehom u svim ovim oblastima. Ali, Gete je bio i lovac? O tome se manje govorilo, jer je činjenica da

je Gete bio lovac potcjenjivana od strane literarnih kritičara. Iz Geteovih zapisa je jasno da se lovom bavio poletno, s mnogo zadovoljstva, što nije prošlo bez uticaja na njegovo ukupno djelo. Pitanje je da li je ovom ljubavlju zadojen još u roditeljskom domu ili na studijama u Lajpcigu ili Štrasburgu, ili na svojim mladalačkim izletima u prirodu? O prirodi je rekao: „Priroda je jedina knjiga koja na svojim listovima nudi mnogo sadržaja“.

Gete u Vajmaru

Zapisano je kako se dvadesetpetogodišnji Gete 1774. godine sreo sa princom Karl Augustom, kasnijim vojvodom od Saksonije, Vajmara i Ajzenaha. Godinu dana kasnije, mladi, tada osamnaestogodišnji Karl August, pozvao je Getea u lov. Sedmog novembra 1775. godine, Gete je, na poziv Karla Augusta od Saksonije, Vajmara i Ajzenaha, došao u prestoni grad Vajmar. Mladi Gete je tek pobrao prve pjesničke lovore, Jadi mladog Vertera su postigli velike uspjehe, tako da je planirano da on postane družbenik i kulturni savjetnik šest godina mlađem vojvodi. U to vrijeme je bilo uobičajeno da se vladari okružuju genijalnim ili na bilo koji drugi način izuzetnim mladim ljudima, koji bi trebalo da unesu kulturni i duhovni zamah u dosadni dvorski život. Ali Gete nije bio samo dvorski pjesnik, nego je i kao ministar bio najprisniji prijatelj Karla Augusta. Karl August (1757.-1828.) koji

je dovođenjem Getea u svoj do tada dosadni prestoni grad, napravio od njega jedan od najzanimljivijih gradova toga doba, nije pokazao da je samo ljubitelj i poštovalac literature i riječi, nego i da je hrabar i pasionirani lovac koji je svakog dana u jesen i zimu odlazio u lov, provodeći slobodno vrijeme u prirodi. Tako nije izostalo, da i sam mladi pjesnik, u okviru svog dvorskog života i službenih obaveza, upozna mnoge značajne ličnosti u lovovima, kojima se kasnije pridruživao s velikim zadovoljstvom. Tih godina Gete je lovio zajedno sa Karl Augustovim lovcima u lovištima Vajmara i u šumama Tiringije. U lov se pretežno išlo na konjima. Lovili su se često do mrklog mraka. Noćivali su i bivkovali na samom terenu u lovištu. Noćenje pod otvorenim nebom je bivalo po volji obojice prijatelja. O ovim lovovima se u Geteovim spisima mogu naći zanimljivi opisi. Njegov dnevnik, koji je vodio u prvim vajmarskim godinama je izvanredan izvor podataka o njegovoj ljubavi prema lovu i lovačkim doživljajima.

Gete u lovu

Geteov odnos prema Karlu Augustu je već prvih godina njihovog poznanstva bio prisnan, i u godinama 1776. i 1777. gotovo da nije bilo značajnijeg Karlovog lova u kome nije učestvovao i Gete. U svom dnevniku 18. novembra 1776. godine Gete piše: „Želim da postanem lovac. To je tako lijepo. Cio dan provoditi u šumama slušajući poj ptica ...“ U pismima svojim prijateljicama, pominje koliko mu se dopada ovakav život lovca. Gete nije išao samo u društvene lovove, nego je veoma rado lovio sam ili sa drugom, u miru tražeći i prateći tragove divljači prikradajući joj se. O tim lovovima ima dosta zapisa u njegovom dnevniku. Ni opasnih lovačkih doživljaja nije manjkalo ovom knezu pjesnika. Tako je 16. januara zapisao: „Vajmar. Rano jutro, lov gonjenjem na jahaćoj stazi. Polomio sam vrh koplja za divlje svinje u odbrani od vepra.“

Geteovi lovački doživljaji

Lovački doživljaji Getea su raznoliki. Zna se da je učestvovao u lovu na pjevajućeg velikog tetrijeba u Tiringijskoj šumi. Zatim je učestvovao u sokolarenju, koristeći u lovu obučenog jastreba. Najljepša lovišta Karla Augusta su se nalazila u Tiringijskim šumama u okolini Ilmenaua. Tu je Gete bio čest gost. Imena lokacija iz ovog lovišta se često nalaze u njegovim zapisima vezanim za lov. U lovištu krupne divljači, nedaleko od Ajzenaha, Gete je lovio najmanje jednom godišnje. Tom prilikom je boravio u Wartburgu ili u lovačkom zamku Wilhelmsthal. Lovio je u mnogim lovištima krupne divljači, ali i u poljima oko Vajmara, kao i u „Božjoj bašti“ na Ilmu, kada su bili cugovi divljih pataka.

Lovački drugovi

Geteovi najmiliji lovački drugovi su pored Karla Augusta bili vajmarski nadšumar Oto Vedel, čija ga je rana smrt, 1794. godine, jako pogodila, Karl Sigmund Sekendorf, vajmarski horovoda, pisac i muzičar, koji je za mnoge Geteove pjesme komponovao muziku, kao i njegov dugogodišnji prijatelj Karl Ludvig Knebel. U svojim razgovorima sa Ekermanom, pisanim 1828. godine, prikazuje se jedna romantična scena o opuštenoj večeri sa prijateljima, posle žestokog lovnog dana, koju nalazimo i u njegovim stihovima: „Treći septembar 1783. Ilmenau: „Na zgodnom mjestu na stijeni izgradili smo malu kolibu i pokrili je jelovom šindrom, da bi imali suho prenočište. Ispred kolibe je gorjelo nekoliko vatri, na kojima smo kuhali i pekli što je lovom dobijeno. Knebel, kome već tada lula nije bila hladna, nudio je okupljenom društvu suhomesnate specijalitete. Vinska flaša je išla od ruke do ruke. Sekendorf se oslonio na jedno deblo i po svoj prilici, poetski sanjario. U maloj kolibi Karl August spava dubokim snom. Sjedim sam ispred užarenog ugljevlja i viju mi se teške misli.“



Lovno streljaštvo

Geteova mnogostranost se ogledala i u njegovom interesu za raznoliki lovački pribor, u koji spadaju i lovačke puške onog vremena. Iz njegovih zapisa i skica lovačkog oružja vidimo da je i sam posjedovao lovačko oružje i municiju. Već po dolasku u Vajmar, kod Karla Augusta, dobio je na poklon od lovnika jednu kuglaru. U mladim danima se često ogledao u raznim lovno-streljačkim takmičenjima sa zapaženim uspjehom. Čak je i prilikom liječenja u Karlovim Varima, učestvovao na lokalnom lovno-streljačkom takmičenju. Gete je svog sina od ranih godina vodio na lovno-streljačka takmičenja i poklonio mu nekoliko pištolja. Gete nije lovio samo vatrenim oružjem, nego i hladnim. Jednog zimskog lova, godine 1778. Gete je izmolio od svog lovnika da mu dozvoli da pred očima visokih gostiju, dugačkim lovačkim nožem „Saufeder“, namijenjenim za lov divljih svinja, svojeručno ulovi divlju svinju. Bio je poznat kao vješt korisnik luka i strijele. Pri tome se razumio i u konstrukciju luka i materijale koji su tada bili u upotrebi za izradu kvalitetnih lukova.

Avangardno o lovstvu

U to vrijeme, u Njemačkoj je cjelokupan odstrjel krupne divljači pripadao plemstvu, tako da je brojnost populacija gotovo svih vrsta plemenite divljači neprestano rasla u svim dijelovima Njemačke. Velika gustina populacija krupne divljači je dovela i do šteta na šumama i njivama. Najviše šteta je bilo od divljih svinja. Protiveći se tome, Gete piše okrivljujući vlastelu što na takav način ugrožava zemljoradnike. Ovim gestom Gete pokazuje da je uvijek nastojao da izmiri sve svoje vještine i ljubavi: Lov koji je neizmerno volio, ali i vrlinu političara da zadrži naklonost najšireg javnog mnjenja. Pisao je protiv značajnih šteta od divljači, zalagajući se da se lov uskladi s ostalim djelatnostima ljudi. Zbog toga je održavao prijateljske veze sa mnogim lovnim i šumarskim stručnjacima. Gete se još u to doba, zalagao za trajnost gazdovanja, ne samo u lovstvu nego i u šumarstvu, što je i za šumarstvo tada bilo avangardno. Pomagao je da se zasnivaju voćnjaci po svim krajevima Njemačke, tako što je i sam davao na poklon razna voćna stabla dobrih sorti. U svemu se zalagao za odgovorno gazdovanje prirodom i njenim blagom, jednako uvažavajući interese svih učesnika u gazdovanju, što je za to vreme bilo napredno, a u saglasju je s današnjim razmišljanjima lovne struke.

Lov i Geteov pjesnički izraz

Iz njegovih zapisa i pisama možemo zaključiti da je Geteovu lovnu pripadao „srcem i dušom“. Lov mu se dopadao, kao i divljina i život u prirodi i avanture sa mladim Karlom Augustom. Takva je naprosto bila njegova priroda. Gete je i prije svog vajmarskog perioda odlazio u lutanja, čak i u neuobičajeno vrijeme i pri žestokim vremenskim uslovima. Sebe suprostaviti vjetru i oblacima, kulturu i civilizaciju ostaviti iza sebe, upotrebljavati prejake reči i držati se sirovih običaja je bio stil „novog doba“, a idol svih u tom dobu je bio upravo mladi Gete. Gete je bio čovjek koji je svaki dio svog života smatrao važnim i značajnim za svoj unutrašnji razvoj, a ne kao mnogi njegovi savremenici-kritičari, koji su svoju mladost držali za mladalačke ludorije. Za Geteja je svaki doživljaj bio važna poluga u refleksijama kroz koje je objašnjavao svoje stavove, čak i ako je to u očima obrazovanih li-

terata predstavljalo nekorisno traćenje i gubitak vremena. Nije bio kabinetni pjesnik, nego su njegove pjesme izrastle iz svakodnevnog života i doživljaja, a tu spadaju i lovovi u Vajmaru. Novi doživljaji u prirodi boje Geteove stihove i oni predstavljaju njegova najljepša dostignuća. Tijesna veza između njegovih doživljaja prirode i sopstvenog duševnog stanja nalazi svoj pjesnički izraz, pravu harmoniju, što predstavlja novinu u tadašnjoj literaturi. U svojoj pjesmi Lovčeva večernja pesma, koja je nastala prve vajmarske zime (1775./1776.), odabranim stihovima suprostavlja divlje i žestoko u lovačkim doživljajima, razmišljanjima o čistoj i tihoj ljubavi njegove prijateljice koja je ostala u kući. Ovakvi i slični primjeri su česti u Geteovim stihovima.

Uticaj lova na formiranje karaktera

Jedan drugačiji uticaj lova na Geteovo pjesništvo je uticaj društvenih lovova pri gonjenju ili pogonu divljači. Ovdje Gete govori o sačuvanoj muževnosti lovaca, koja se zahtjeva u različitim situacijama lova, kojoj je posvetio pažnju i cijenio je kao vrijednost. U jednoj svojoj pesmi prikazuje dvije šarmantne dame, kao odvažne i pasionirane žene lovce, od kojih je jedna mlada grofica Frederika, a druga Evgenija. Nazvao ih je „ćerke amazonki“ i „ćerke prirode.“ Za Getea pjesnika, lov je ovde predstavljao sredstvo koje pomaže oslikavanju karaktera. On na taj način naglašava da se ne radi o tipu dvorskih dama, nego o energičnim ženama, koje ne podliježu intrigama dvorskih igara i dvorske politike. Gete pokazuje simpatije za ove mlade amazonke i junakinje koje su se svojom lovnom djelatnošću izdigle iznad prosječnih tipova žena s dvora. Ovakvo prihvatanje lova je zadržao i u poznijim godinama života, kada je već prestao da lovi. U svojim komentarima o Putovanjima po Harcu zimi piše o dnevnim herojskim radostima u lovu. U jednoj od njegovih najljepših pjesama O lisici, u stvari ne radi o lisici, nego o ljudskim karakteristikama.

Geteove prirodnjačke studije

O početku svojih prirodnjačkih studija, Gete je pisao u svojoj Morfologiji: „U stvarnom životu, kao i u sferi nauke, pošao sam prvo od plemenite vajmarske okoline, gdje sam, između ostalog, imao neprocenjive doživljaje. Da zamijenim sobu i gradski vazduh s atmosferom polja, šume i bašte. Već, tokom prve zime u Vajmaru sam krstareći po lovištima doživio duševnu radost lova. Poslije lova smo odmarali u dugim večerima, zabavljali se i zanimali ne samo pričama iz lova nego i kulturom šume i drveta. Jer vajmarsko lovstvo su činili znameniti šumari.“ U diskusijama o šumama, Gete se obraća botanici i geologiji, kad god želi da nađe razloge za bolje ili lošije stanje šuma. Bio je zaluden i mineralogijom, zahvaljujući čemu jedan mineral nosi Geteovo ime. Osnove za svoju prirodnjačku nauku, nalazio je u činjenicama iz vajmarskog lovstva i šumarstva. Geteova prirodnjačka istraživanja su dovela do važnih rezultata, koji su ukazali na nove puteve. Od velikog značaja je bilo otkriće ljudske međuvilične kosti 1784. godine, koja je ukazala na vezu između ljudi i životinja i na jedinstvo prirode, čime je postavljena osnova kasnije Darvinove teorije evolucije. Ovo otkriće je postigao u prvim vajmarskim godinama, kada je tražio i nalazio odgovore u svojim prirodnjačkim istraživanjima.

ma. Međutim, to je kod njega bila i velika poetska tema, koju stalno iznova pronalazimo u pjesmama iz vajmarskih godina i čije ishodište je u lovištima Tirinških šuma.

Novela o lovu

U dubokoj starosti Gete je napisao Lovačku novelu koju je smatrao veoma važnom, iako nikada nije postala popularna. To je prekrasna priča u kojoj je opisan lov na tigra i lava, koji su pobjegli prilikom požara u cirkusu. Tigra su odstrelili odvažni mladi junaci, dok je lava živog uhvatio jedan prijateljski nastrojen dječak, igrajući se. Temeljnu ideju ove priče je razjasnio sam Gete u jednom razgovoru sa Ekermanom: „Poenta ove priče je u tome, da pokaže da je mnogo lakše postići cilj i kod apsolutne nepobjedivosti, ljubavlju, igrom i bogobojažljivim odnosom, nego surovom silom“. Nasilni odstrjel tigra je nadjačan prijateljskom igrom djeteta i hvatanjem živog lava. U svojim razgovorima sa Ekermanom, Gete dalje objašnjava ideju naglašavajući da prvi dio priče predstavlja realnost, a drugi dio idealnost. Opasan odstrjel tigra je za Getea realnost, a miroljubivi povratak lava u kavez je čudo, željeni san idealnog svijeta, koji smije da propagira 78 godišnjak, pri kraju ispunjenog života.

I u starosti lovac

Vajmarske godine ispunjene lovačkim doživljajima su samo jedna epoha njegovog uzbudljivog života. Gete je lično potvrdio postojanje velikog uticaja lovačkih doživljaja na njegovu liriku prirode i prirodnjačka istraživanja. Gete nije bio čovjek koji bi ovu epohu svog života odbacio kao „mladalačke ludorije“. Nasuprot tome, on se uvijek rado sjećao svojih lijepih doživljaja u Tirinškim šumama, što se vidi iz razgovora sa Ekermanom. Ostao je u doživotnom prijateljstvu sa Karlom Augustom i sa njime povezan velikim poštovanjem, jer je Karl August i u zrelih godinama ostao isti, častan i ponekad žestok „momak prirode“ kakav je bio i u svojoj mladosti, odlazeći u lov sa puno strasti i u starosti. Gete je u međuvremenu dostigao visok stepen duhovnog razvoja i njegovi interesi su se sada nalazili i u drugim poljima. Kako je govorio svom poverljivom Ekermanu: „Čovjek u svojim različitim dobima života postaje drugačiji, ali ne može da kaže i bolji.“ U svojim ozbiljnim godinama, Gete se sve više posvećuje literaturi, nauci i politici. Sve brojnija naučna istraživanja, politika i literatura, ostavljaju mu malo vremena za lov. Ipak, u dosta odmaklim godinama je uz sve ostale poslove uvijek nalazio vremena za omiljeni lov, zajedno sa svojim prijateljima. Godine 1827. u 78-oj godini života, zapisao je kako se radovao jučerašnjem veličanstvenom lovu. Umro je u 82 godini života, ostavljajući iza sebe genijalna djela.

PRELAMAČE BLASER

za lov na visoku divljač

U svijetu oružja ime Blaser se prvi put pominje kada je inventivni konstruktor Horst Blaser 1957. počeo sopstvenu proizvodnju. Lokacija firme je Isny Im Allgau, mjesto smješteno u pokrajini Baden Wurtemberg, na granici Bavorske i Austrije. Na toj teritoriji dominira planinski lanac Allgauer Alpa, gdje se vijekovima lovi plemenita divljač, po najtežim zahtjevima planinskog lova. Danas je Blaser jak dio poslovne grupe Luke & Ortmeier, koja u svom sastavu drži moćna oružarska imena: Sauer & Sohn, Hammerli, Mauser, SIG (sada San Swiss), ali i mega trgovački lanac Kettner.

Blaser kip-lauf K95



Jednocjevne, dvocjevne i trocjevne puške Blaser prelamajućih cijevi, namijenjene lovu na visoku divljač, simbolizuju viteški prilaz lovu i predstavljaju statusni simbol lova. Najviteškije oružje visokog lova je jednometni, jednocjevni kip-lauf. Kip-lauf oznake K95 se kao model proizvodi neprekidno od 1995. Naslednik je starijih Blaserovih jednometki K770 i K77, koje su se proizvodile od 1997. Kip lauf K95 je od njih naslijedio revolucionarno i prilično radikalno bravljenje prelamajuće cijevi. Umjesto robusne predimenzionisane baskule-glave puške, u kojoj klize braveće ploče i klinovi, Horst Blaser je sve izvrnuo naopako. Prvi zahtjev za kip lauf je da pripada laganim puškama. Zato Blaser predviđa laganu vitku baskulu od legure dur-aluminijum.

U tu laganu baskulu ugrađuje tilting block - pokretni, čelični, besprijekorno obrađeni blok. Krive konture ovog pokretnog bloka, uz mikronske zazor i naleganja, ulaze u svoje ležište ugrađeno u zadnjem produžetku cijevi. Cijev i pomični blok su u trenutku opaljenja jedan neraskidivi čelični sklop. Polugom za prelamanje, odnosno Vestli-Ričardsovom polugom se komanduje tilting blokom, kada se želi preklopiti cijev. Sve radi mekano, glatko, bešumno, uz maksimalnu čvrstinu i minimalnu težinu oružja. S aspekta održavanja, sve je lako rasklopivo i dostupno za pažljivo čišćenje i podmazivanje. Ne postoji mogućnost da je cijev zatvorena, a da nije 100% zabravljena pokret-

nim blokom. Da bi izbjegao zbunjujuće kočnice i veću silu potrebnu za preklapanje cijevi, Blaserov konstruktorski tim je izabrao nezavisan mehanizam vatre, sa separatnim ručnim napinjanjem. Cijev se slobodno preklapa pomećanjem W-R poluge, ne zapinjući oprugu udarača. Unutrašnji udarač se napinje pomijeranjem naprijed, klizača smještenog na vratu kundaka. Kada se puška podiže u rame, klizač se spontano palcem potisne naprijed i puška je spremna za opaljenje. Kada nije bilo prilike za pucanje, klizač se iz prednjeg položaja blago povuče unazad. Ove radnje su skoro bešumne. Tako uvježban lovac nikada neće nositi pušku s nategnutim udarnim mehanizmom što je vrhunac bezbjednosti. I sve je vidljivo i lako uočljivo ostalim učesnicima u lovu. Okidanje je direktno, laganog i bezbjedno. Blaser K95 je predviđen za kalibre

.22 Hornet, pa 18 različitih kalibara sve do 9,3x74R za dužinu cijevi 60 cm, s tim što cijev može biti spolja okrugla ili oktagonalna. Za kalibre od .257 Weatherby Magnum do 8x68 S, gde je uključeno šest najpoznatijih magnum metaka, cijev ima veću dužinu - 65 cm. Za stari metak na crni barut 10,3x60R, oktagonalna cijev je duga 68 cm. Približna masa Blaserovog K95 kip laufa iznosi 2,4 kg, što omogućava duga penjanja i prikradanja u planinskom lovu. Laka je za dugotrajno hodanje, ali koji k tome još žele žele ultrakratku pušku, kojima je 109 cm (dužina standardne cijevi), ipak prevelika, Blaser nudi i modele Stutzen sa cijevi dugom 50 cm i u devet malih i srednjih kalibara. Ovaj štuc ukupno je dug 94 cm, ima podkundak do kraja cijevi i teži takođe 2,4 kg. Divna stvar kod kip laufa Blaser K95 je što se mogu kombinovati i kupiti cijevi u više različitih kalibara, dužina i oblika. Sve cijevi su uvijek, pored kvalitetnih mehaničkih nišana, opremljene izvrsnom bazom za Blaserovu montažu optičkog nišana. I najveći skeptici su priznali da Blaserova montaža dozvoljava više skidanja i postavljanja optike, bez promjene slike pogodaka. Poslovična je među oružarskim stručnjacima preciznost Blasera K95. Sve je urađeno kvalitetno, da kip lauf slaže pogotke u grupu, kao da se radi o sportskoj long range pušci. Bilo za koju iz desetak cjenovnih kategorija puške da se kupac odluči, K95 Standard, Pre-

stige, Luxus, Comtesse, Super Luxus, Exclusive, Super Exkluzive, Atache, Baronnese, biće vrhunske u cijenjenoj kategoriji jednometnih lovnih pušaka. Cijena je oko 3000 eura.

Blaser B95 i B97

Blaser B95 i B97 bok kombinovane, bok dvokuglare i bok bergštuc puške, su iste konstrukcije, što govori da je verzija sačma-kugla toliko predimenzionisana, čvrsta, da u istoj bravi i baskuli radi i kao dvokuglara. Model B95 ima klizač na vratu, koji napinje samo jednu - karabinsku ili sačmenu oprugu udarača. Model B97 jednim pomijeranjem klizača na vratu kundaka, zapinje udarne mehanizme obje cijevi istovremeno. To je jedina razlika ova dva modela. Cijevi su nezavi-



sne, slobodno plivajuće, a u baskuli ih bravi donja ploča blokadom donjeg žljeba. Cijevi mogu biti duge 52, 56 i 60 cm, što daje ukupnu dužinu puške od 95, 99, odnosno 103 cm. Masa se kreće od 2,4 do 3,4 kg. U sačmenoj cijevi su ponuđeni kalibri 12/76 i 20/76, dok karabinske cijevi mogu biti u jednom od 18 različitih kalibara: počev od .22 Hornet do 9,3x74R. Na cijevima se nalaze podesivi prednji i zadnji mehanički nišan, kao i Blaserova baza montaže optičkog nišana. Pored dvokuglare istih kalibara, jako je zanimljiva Blaser B95 ili B97 Bergštuc dvokuglara, kod koje je u gornjoj cijevi karabinski metak manjeg, a u donjoj većeg kalibra. To ga čini univerzalnom puškom za lov na visoku divljač. Izrada, pouzdanost, preciznost i završna obrada su u skladu sa Blaserovim imenom. Cijena je od 2.365 do 5.243 eura.

Blaser S2

Pod oznakom Blaser S2, skriva se dvocjevna puška horizontalnog rasporeda cijevi. To može biti kombinirka, kod koje je lijeva cijev sačmena kalibra 20/76, dok desna ožljebljena cijev može da primi jedan od 18 najpoznatijih karabinskih metaka (.22 Hornet, .222 R, 5,6x50 RM, 5,6x52 R, .243 W, 6x70 R, 6,5x55, 6,5x57R, 6,5x65R RWS, .270 W, 7x57 R, 7x65 R, .308 W, .30-06 S, .30 R Blaser, 8x57 IRS, 8x75 RS i 9,3x74 R). Isti kalibri se nude i kod dvokuglare Blaser S2.



Model Safari podrazumijeva teške afričke kalibre .375 HH, .500/.416 NE - 3,25 inča, .470 NE i .500 NE. Za male i srednje kalibre, cijevi su duge 57,5 cm, a za afričke 62 cm. Srazmerno tome i masa prvih iznosi 3,2 do 3,5 kg, uz dužinu od 101,5 cm, dok teška afrička ima 106,5 uz masu od 5,3 kg. Bravljenje slobodnih cijevi se obavlja pokretnim blokom odgovarajućeg profila, koji je opisan kod kip-laufa K95. Ovdje zabravljajući blok svojim složenim lučnim oblikom prati konturu obje horizontalne cijevi. Udarni mehanizam obje cijevi se i ovdje zapinje pomeranjem klizača u prednji položaj. Nema kočnice, jer lovac čim skida pušku iz zgiba ramena spontano palcem prebaci klizač u zadnji položaj. Sila na klizaču je vrlo umjerena. Kako smo navikli kod pušaka položara, prednji obarač opaljuje desnu, a zadnji lijevu cijev. Više kolorita i oblika umetaka je predviđeno za mehaničke nišane, ali je obavezno ugrađena i Blaserova baza za prihvata optičkih nišana. Pasovanje svih Blaserovih dvokuglara je vrhunsko. Cijevi su slobodne, upucane po najstrožijim njemačkim standardima za dvokuglare, uz zanemarivo odstupanje narednih hitaca. Ovo su puške za lovce koji nikada ne odstupaju od klasičnog, vijekovima građenog lovačkog ukusa. -Dvije cijevi u horizontali. Nivo gravure i klasa orahovine će definisati njihove cjenovne razrede, opet po želji i mogućnosti kupca. Najjeftinija i najskuplja verzija svakog Blaserovog modela, u pogledu preciznosti, sigurnosti i pouzdanosti potpuno su jednake. Cijena je od 4.781 do 7.303 eura.

Blaser drilling D99

Savršeno precizna trocjevka drilling D99 je najslabija i najuniverzalnija Blaserova puška prelamajućih cijevi. Tri cijevi su u neobičnom rasporedu: dvije horizontalne dole i jedna vertikalna gore - između njih. I ovdje pokretni braveći blok prati oblik sve tri cijevi i ulazi u svoje ležište u produžetku cijevi. Takođe je prisutan klizač na vratu kundaka, kojim se napinje udarni mehanizam. Mala komanda selektora s vidljivim i opipljivim indikatorom, opredjeljuje željeni raspored opaljenja cijevi. Kad je riječ o željama lovaca, tu se otišlo najdalje. Moguće su sve postojeće konfiguracije. Dvije sačmene - jedna karabinska cijev, dvije karabinske istog kalibra - jedna sačmena, dvije karabinske različitog kalibra - jedna sačmena i čak tri karabinske istih

ili različitih kalibara. Sačmena cijev je uvijek kalibra 20/76, a karabinske su naprijed navedene: 18 različitih kalibara. Cijevi dužine 57,5 cm, daju umjerenu masu za trocjevnu pušku, od 3,4 do 4,2 kg. Sve naprijed rečeno za nišane vrijedi i kod ovog drilinga. Preciznost svake cijevi je na nivou vrhunskih Blaserovih majstora. Temperaturno dilatacijski efekt je ovdje praktično eliminisan, tako da je ista slika pogodaka prvog i narednog. Ovo je sam svjetski vrh ponude višecjevnih lovnih pušaka. Cijena je od 4.323 do 7.287 evra. Za najskuplje gravure i orahovinu klase 10 i 11, cijena je daleko veća.



IN MEMORIAM

Ahmić (Smajo) Osman
(1928. - 2014.)



Zauvijek nas je napustio naš Osman, najstariji član LS „Malešići“ i LD „Srndać“ Gračanica. Kao lovac od 1970. godine bio je aktivan do duboke starosti. Dok je mogao hodati bio je učesnik u svim akcijama, od izgradnje lovačke kuće do prihrane divljači. Kao etičnom, uzornom i omiljenom članu, kolege su mu ukazale čast da presječe svečanu vrpцу prilikom otvaranja lovačke kuće u LS „Malešići“. Od 2004. godine je počasni član. Zau-

vijek će nam nedostajati njegovo prijateljstvo, prisnost, prijaznost i iskustvo. Neka mu je vječni rahmet..

LD „Srndać“ Gračanica

Hatunić Ago zv. Agić
(1950. - 2015.)



Nakon kraće i teške bolesti, u 65.-oj godini života, preminuo je naš Ago, lovac LD „Srndać“ Gračanica još od 1975. godine. Kao stariji član LS „Miričina“ bio je uzor svojom čovječnošću i ljubavlju prema prirodi, lovu, kao i zalaganjem na unapređenju lovstva i kolegijalnosti, zbog čega je dobio više priznanja, pohvala i diplomu počasnog člana. Zauvijek će nam nedostajati njegovo prijateljstvo, ljudskost i vedrina.

Neka mu je vječni rahmet..

LD „Srndać“ Gračanica

Selimović Nedžad
(1967. - 2014.)



Dvadesetsedmog marta će se napuniti pet mjeseci od kako je redove LD „Majevica“ Srebrenik zauvijek i iznenada napustio naš Nedžad, član Društva od 1996. godine. Zbog svoje skromnosti, discipline, poštenja i velike zaljubljenosti u prirodu, ostat će u trajnom i dragom sjećanju mnogih lovaca u SLD TK, a posebno kolega i prijatelja u Društvu. Neka mu je vječni rahmet.

LD „Majevica“ Srebrenik

Alić (Husejin) Hasan
(1937. - 2014.)



Šestog marta će se napuniti šest mjeseci od kako je redove LD „Husić Mustafa Čektalo“ zauvijek napustio naš vrijedni lovac Hasan. Za svojih 78 godina života, odnosno 48 godina lovačkog staža (član Društva od 1966.) bio je uzoran i aktivan u onoj mjeri da je dao veliki doprinos u unapređivanju lovstva. Zbog svojih zasluga je proglašen počasnim članom. Članovi našeg Društva, posebno lovci Grupe „Goduš“, zadržat će ga u najljepšoj uspomeni. Neka mu je vječni rahmet.

LD „Husić Mustafa Čektalo“ Sapna



spas prirode - spas budućnosti